

Luhanka

ELÄMÄÄ PÄIJÄNTEEN RANNALLA

Luhangan kunnan tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022

Kunnanhallitus

29.3.2023 § 60

17.4.2023 § 68

Tarkastuslautakunta

7.6.2023 § 46

Kunnanvaltuusto

8.6.2023 § 27

Sisältö

Vuoden 2022 toimintakertomus – kunnanjohtajan katsaus	4
Hallintokunnat	5
Yleishallinto.....	5
Toiminnan rahoituksen toteutuminen	5
Vuosikate ja tilikauden alijäämä	6
Väestökehitys.....	6
Omaisuuksien ja tonttien myynti.....	7
Kuntayhteistyö.....	7
Tilinpäätöksen tunnusluvut	9
Luhangan kunnanvaltuusto vuonna 2022	10
Luhangan kunnanhallitus 2022	11
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, talouden näkökulma	14
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	15
Perusturva.....	17
Yleistä.....	17
Ikäihmisten palvelut.....	17
Omaishoito ja omaishoidon tuki.....	21
Sosiaalityö.....	21
Lastensuojelutyö/ koulukuraattorityö.....	22
Lapsiperheiden kotipalvelu.....	22
Vammaispalvelut	22
Ehkäisevä päihdetyö / lähisuhde väkivalta	22
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa	23
Terveyspalvelut.....	24
Varhaiskasvatus	25
Sivistystoimi	27
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	27
Esi- ja perusopetus.....	28
Kansalaisopisto	32
Musiikki- ja taideoppilaitokset.....	32
Vapaa-aikatoimi	32
Kirjasto	33
Tekninen toimi	36
Lupalautakunta / Tekninen ja ympäristölautakunta	36
Kokoukset.....	36
Yksityistiet	37

Liikenneväylät	37
Ympäristönsuojelu	37
Rakennustoiminta	39
Maa- ja metsätilat	39
Ruokahuolto	39
Maaseututoimi	41
Palo- ja pelastustoimi	43
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen	44
Henkilöstötilinpäätös 31.12.2022	45
Eläkkeelle siirtyminen	45
Sairauspoissaolot	45
Kunnan henkilöstö 2022	46
Tuloslaskelma	47
Tase	49
Siirtosaamisten olennaiset erät	51
Kokonaistulot ja -menot	52
Tuloslaskelman liitetiedot	56
Omistukset muissa yhteisöissä	59
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	63
Konsernituloslaskelma	64
Satunnaiset tuottojen ja kulujen erittely	64
Konsernin rahoituslaskelma	65
Konsernitase	66
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	68
Luettelo käytetyistä tilikirjoista 2022	69
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot	70
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	71

Vuoden 2023 toimintakertomus – kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli hyvin poikkeava vuosi. Koronan vaikutukset toimintoihin eivät olleet vielä ohi, ja helmikuussa syttyi sota Eurooppaan Venäjän hyökättyä Ukrainaun, mikä teki vuodesta hyvin poikkeuksellisen. Kunta joutui varautumaan alkuvaiheessa kaikkiin mahdollisiin sodan aiheuttamiin skenaarioihin, kustannustaso monissa tarvikkeissa ja palveluissa nousi.

Hyvinvointialueen valmistelu työllisti vuonna 2022 ennen kaikkea kunnanjohtajaa, hyvinvointijohtajaa, rakennustarkastajaa ja toimistosihteeriä. Kuntien panos Keski-Suomen hyvinvointialueen synnyssä tiedon tuottajana ja valmistelijana oli merkittävä – eikä vähiten siksi, että hyvinvointialueen johdon ja esimiesten valintaprosessit kestivät Keski-Suomessa käytännössä myöhälle syksyyn.

Luhangan kunta on hyvin valmistautunut hyvinvointialueiden jälkeiseen aikaan. Kunnan palveluverkot on palveluiden volyymien ja tarkoituksen mukaisessa kunnossa sekä henkilöstömäärä tulee asettumaan tänä vuonna uuden arjen mukaiseen kokoluokkaan.

Kunnan palveluksessa oleva henkilökunta ansaitsevat kiitokset vuoden 2022 toiminnasta kunnan ja kuntalaisten hyväksi.

Luhangassa 29.3.2023

Tuomo Kärnä
Kunnanjohtaja

Hallitokunnat

Yleishallinto

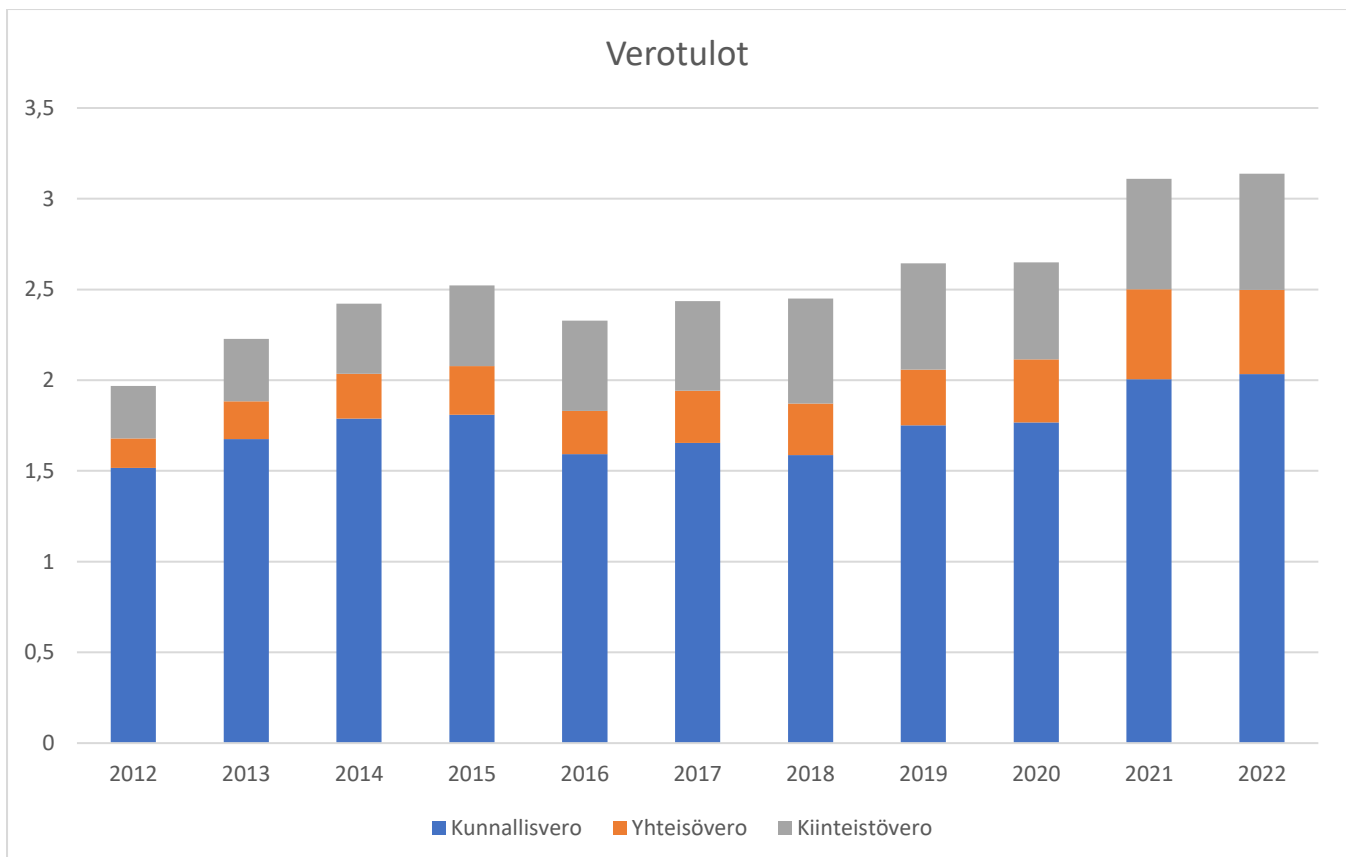
Yleishallinto on tukipalvelu, joka vastaa kunnan keskeisimmistä päätöksistä, niiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä antaa toimialaansa kuuluvia asiantuntijapalveluja. Valtuuston ja kunnanhallituksen lisäksi yleishallinnon toimintoja ovat hallinto-, henkilöstö- ja talouspalvelut, tietohallinnon ylläpito sekä asumispalvelut. Hallitokunnan vastuulla on esimerkiksi vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanoasiat sekä sisäiset palvelut, mm. tietohallinto ja tarvikehankinnat.

Toiminnan rahoituksen toteutuminen

Valtionosuudet olivat 2.511.649,00 euroa (TA22 oli 2.499.527) ja verotulot 3.138.592,55 euroa (TA21 oli 2.720.000 euroa). Osinkotuottoja tuli 28.753,11. Metsänmyyntituloja tuloutui 125.966,18 €.

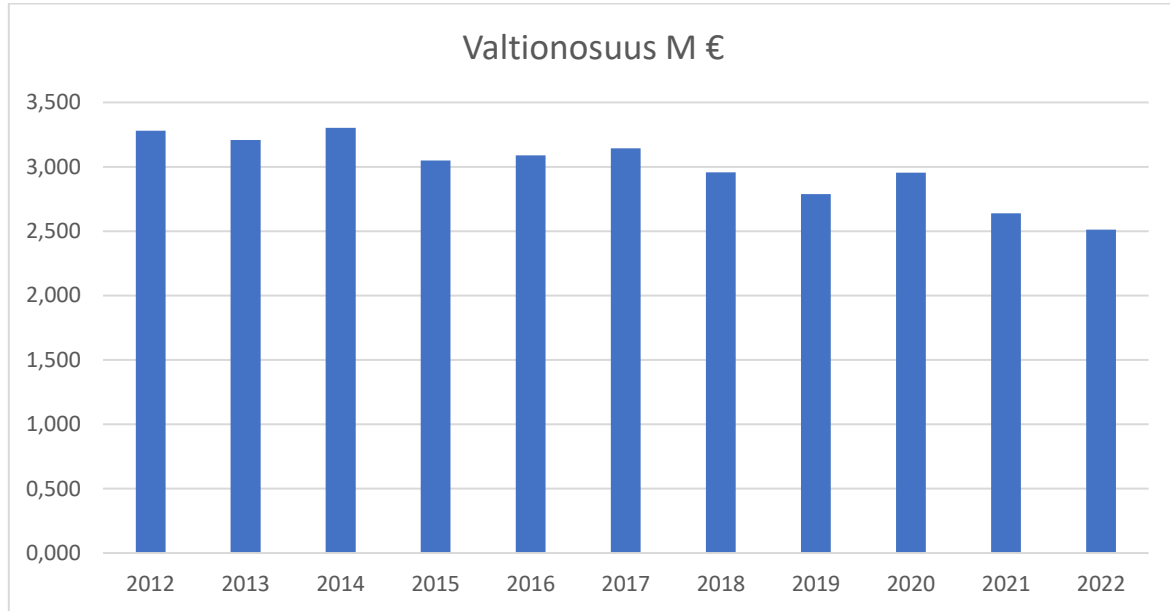
Verotulot 2009–2022

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kunnallisvero	1,516	1,675	1,789	1,81	1,593	1,655	1,588	1,751	1,767	2,006	2,034
Yhteisövero	0,163	0,209	0,246	0,267	0,238	0,286	0,284	0,308	0,348	0,495	0,464
Kiinteistövero	0,289	0,344	0,387	0,445	0,498	0,495	0,577	0,585	0,535	0,609	0,639
Verot yht.	1,968	2,228	2,422	2,522	2,329	2,436	2,449	2,645	2,65	3,11	3,14

Valtionosuudet 2012 – 2022

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Valtionosuus M €	3,280	3,207	3,302	3,050	3,088	3,143	2,958	2,789	2,954	2,638	2,512

Vuosikate ja tilikauden alijäämä

Vuosikate on positiivinen	+ 234.576,07 €
Tilikauden ylijäämä on	+ 53.661,86 €

Kertaluonteiset erät

Tuloslaskelma

- Keski-Suomen verkkoholding Oy:n saneerausvelkojen takaisin maksua kunnalle 7791,76 euroa
- Työterveys Laineen osakkeen myynti 24 925,39 euroa
- Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kiinteistöveron palautus, Fimlab osakkeiden myynti 31 753,75 euroa (konserni)

Lainakannan muutos, investoinnit ja poistot

Vuonna 2021 pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 200.698 euroa ja pitkäaikaisia tai lyhytaikaisia lainoja ei nostettu, jolloin pitkäaikaisten lainojen muutos oli vähennystä 200.698 euroa. Investoinnit olivat 12.204,46 euroa ja poistot 213.631,36 €.

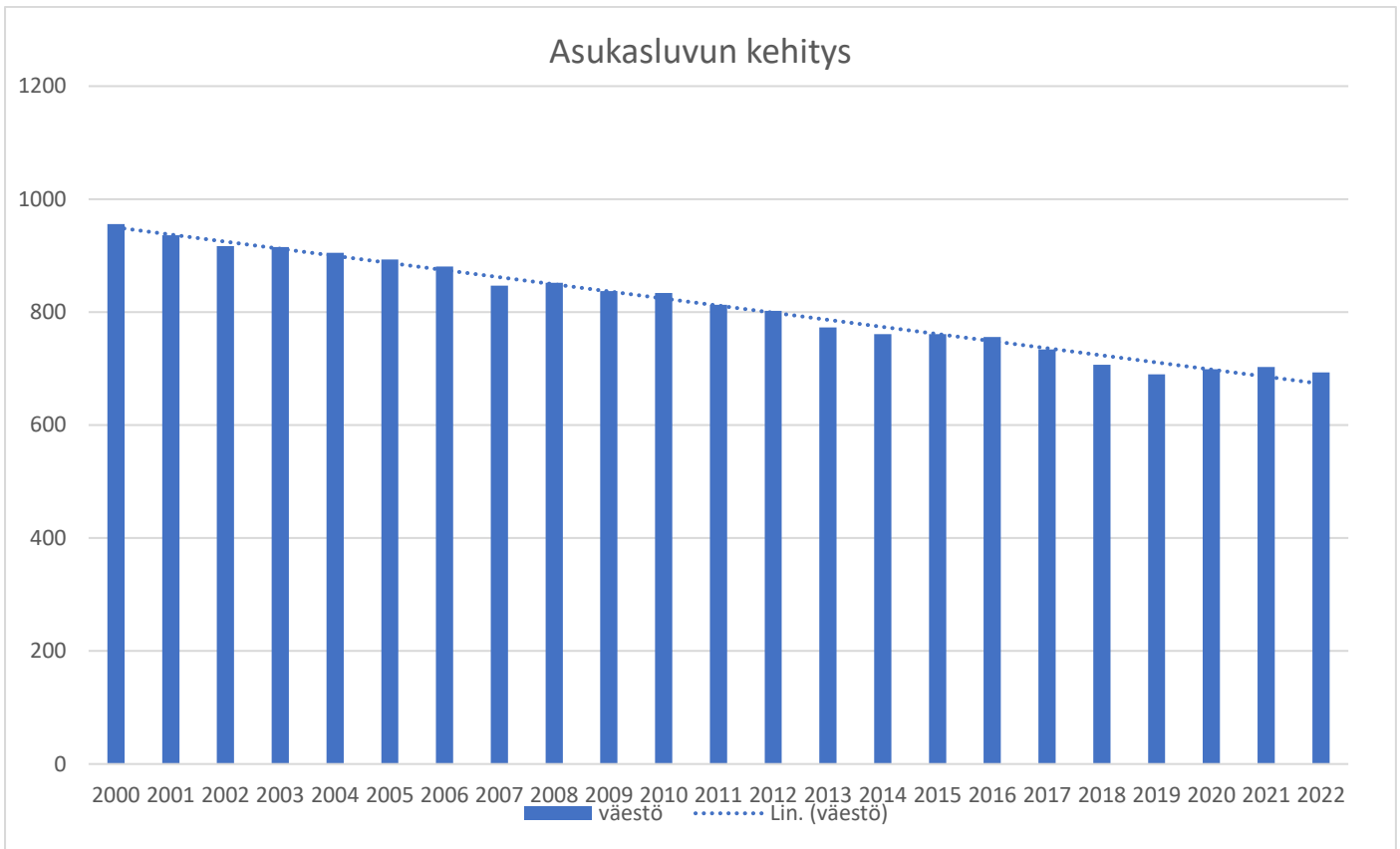
Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen ja esittää, että tilikauden ylijäämä 53.661,86 € merkitään taseen yli-/alijäämä –tilille.

Väestökehitys

Kunnan väkiluku oli vuoden lopussa 693 henkilöä, jolloin kunnan väestö vähentyi vuoden aikana kymmenellä henkilöllä. Luhankaan syntyi yksi lapsi. Luhangassa kuoli 14 henkilöä. Luhanka oli edelleen Keski-Suomen

harvoja nettomuuttovoittokuntia luvun ollessa 3. Luonnollinen väestönmuutos oli 13 henkilöä negatiivinen ja nettomaahanmuutto yksi henkilöä negatiivinen.

Omaisuuksien ja tonttien myynti

Kunta myi seuraavat kohteet:

- Vuonna 2022 myytiin yksi asuintontti Hepoluhdan alueelta

Kuntayhteistyö

Perusterveydenhuolto toteutui Keski-Suomen seututerveyskeskuksen toimintana ja erikoissairaanhoidon Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kautta. Seututerveyskeskus on sairaanhoitopiirin liikelaitos.

Sosiaalipalveluiden ostaminen on aloitettu Joutsan kunnalta 1.8.2021

Ammatillisen koulutuksen järjestämiseksi kunta on mukana Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä.

Työterveyshuolto toteutui kuntien omistaman Työterveys Aallon kautta ja ympäristöterveydenhuolto Jyväskylän kaupungin järjestämänä toimintana. Maaseututoimi toteutui kuntien yhteistoiminta-alueen kautta, keskuspaikkana Laukaan kunta.

Kansalaisopiston harraste- ja koulutuspalvelut hankittiin ostopalveluna Jyväskylän kansalaisopistolta.

Vuodesta 2015 alkaen Luhangan ja Joutsan kunnilla on ollut yhteinen ympäristötarkastajan virka. Virkaa hallinnoi Luhanka ja viranhaltijan tehtävät jakaantuvat 60/40 periaatteella kuntien kesken.

Luhangan maaseutuhallinnosta vastaa isäntäkuntamallilla Laukaan kunta. Maaseututoimen yhteistoiminta-alueen sopimuskuntia ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka ja Uurainen. Yhteistoiminta-alueeseen sisältyy myös tukihallintoyksikkö. Kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto hoidetaan yhteistoiminta-alueen hallintoyksikössä Laukaassa. Sopimus sisältää kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät ja palvelut.

Matkailussa Keski-Suomessa aloitettiin uusi matkailun strategiakausi (v. 2021-2025). Jyväskylän kaupunki neuvotteli Keski-Suomen kuntien kanssa uudet yhteistyösopimukset vuosille 2022–2024. Kaikkiaan 18 kuntaa mukaan lukien Luhangan kunta allekirjoitti määräaikaisten sopimukset Visit Jyväskylä Regionin kanssa uudelle toimintakaudelle.

Luhanka kuuluu Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen. Ympäristöterveyden tehtävänä on yksilöön, väestöön, eläimiin ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Tilinpäätöksen tunnusluvut

	2022	2021	2020
Toimintatuotot	995 021,48	932 326,04	1 108 488,73
Toimintakulut	6 418 588,63	6 176 648,90	5 841 129,94
Toimintakate	-5 423 567,15	- 5 244 322,86	- 4 732 641,21
Toimintakate €/asukas	- 7 826,22	- 7 459,92	- 6 770,59
Verotulot	3 138 592,55	3 110 017,54	2 650 561,22
Verotulot €/asukas	4 528,99	4 423,92	3 791,93
Valtionosuudet	2 511 649,00	2 638 527,00	2 954 473,00
Valtionosuudet €/asukas	3 624,31	3 753,24	4 226,71
Vuosikate	234 576,07	516 771,26	886 589,99
Vuosikate €/asukas	338,49	735,09	1 268,37
Poistot	213 631,36	221 792,88	232 778,29
Tulos	53 661,86	300 822,20	653 811,70
Investoinnit	12 204,46	47 367,55	69 197,39
Investoinnit €/asukas	17,61	67,38	98,99
Lainakanta	4,494 087,00	2 694 785,00	2 895 483,00
Lainakanta €/asukas	3 598,97	3 833,26	4 142,32
Lainakannan muutos	- 200 698,00	- 200 698,00	935 968,00
Suhteellinen velkaantuneisuus	53 %	51 %	52 %
Vuosikate/poistot %	110 %	233 %	381 %
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	2 685 472,11	2 631 810,25	2 330 988,05
Kumulatiivinen yli-/alijäämä €/asukas	3 875,14	3 743,68	3 334,75
asukasluku	693	703	699
Kuntakonsernin yli-/Alijäämä, €/asukas	298,51	142,49	827,69
Kuntakonsernin vuosikate	534 903,29	431 639,72	921 443,78
Kunnan tuloveroprosentti	18,50 %	18,5 %	18,5 %
Kuntakonsernin lainakanta, €/asukas	6 464,27	3 833,26	7 131,60
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus	66 %	68 %	71 %
Vieras pääoma	3 520 122,95	3 409 590,74	3 511 395,76
Saadut ennakot	-	-	-
Käyttötulot	6 645 263,03	6 680 870,58	6 713 522,95
Konsernin yli-/alijäämä	206 866,54	100 170,18	578 554,25
Konsernin lainakanta	4 479 736,65	2 694 785,00	4 984 988,95
Konsernin vieras pääoma	5 862 462,94	5 800 729,03	5 994 623,34
Konsernin saadut ennakot	-	5 820,45	7 009,53
Käyttötulot	8 890 162,39	8 473 209,99	8 433 437,84

Luhangan kunnanvaltuusto vuonna 2022

Valtuutettujen määrä 15. Paikat puolueittain: Kesk. 6, Kok. 4, SDP 2, PS 2, KD 1.

Puheenjohtaja	Merivirta Marjo	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Räsänen Juhani	KD.
II varapuheenjohtaja	Polvela Eino	Kesk.

Jäsenet

Ahola Risto	PS
Aro Antti	PS
Haverinen Pentti	Kesk.
Huttunen Antti	SDP
Inkeroinen Hannu	Kesk.
Nurminen Marja-Leena	Kesk.
Nyman Ville-Petteri	SDP
Seimola Pertti	Kok.
Vilkman Pirkko	Kesk.
Virtaniemi Aki	Kok.
Virtaniemi Elina	Kok.
Weijo Hilikka	Kok.

Kunnanvaltuuston keskeisimmät päätökset vuonna 2022

Luhangan kunnan selvitys Keski-Suomen hyvinvointialueelle
Sidonnaisuusrekisteri
Hallinnon ja talouden tarkastuspalvelujen hankinta
Väliraportin antaminen kunnanvaltuustolle
Hallintosäännön päivitys
Luottamushenkilöpaikkojen täyttäminen - Veli Koskinen
Eronpyyntö luottamustehtävästä – Kari Helenius
Eronpyyntö luottamustehtävästä – Janne Solatie
Eronpyyntö luottamustehtävästä – Tuula Väänänen
Eronpyyntö luottamustehtävästä – Eino Polvela
Sidonnaisuusrekisterin täydentäminen
Tilinpäätös varainhoitovuodelta 2021
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021
Kunnanvaltuuston palauttamat asiat, tarkastuslautakunnan täydennysvaali
Tilapäisen valiokunnan asettaminen
Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyön puitesopimus
Tuloverosprosentin vahvistaminen vuodelle 2023
Kiinteistöverosprosentin vahvistaminen vuodelle 2023

Luhangan kunnanhallitus 2022

Jäsenmäärä 7, paikat puolueittain Kesk. 3, Kok. 2, PS 1, SDP 1

Puheenjohtaja	Weijo Hilikka	Kok.
Varapuheenjohtaja	Vilkman Pirkko	Kesk.
Jäsenet	Aro Antti	PS
	Haverinen Pentti	Kesk.
	Huttunen Antti	SDP
	Nurminen Marja-Leena	Kesk.
	Virtaniemi Aki	Kok.

Kunnanhallituksilla oli kertomusvuoden aikana yhteensä 19 kokousta.

Kunnanhallituksen keskeisimmät päätökset vuonna 2022

Valtuutoston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 22.12.2021

Luhangan kunnan työsuhde-edut

Esitys Suur-Päijänteen rantaosayleiskaavan muuttamisesta

Lausuntopyyntö yksityistietoimitus Tnro 2021-681716

Hakemus maksettujen maksujen takaisin maksusta

Luhangan kunnan osallistuminen Sosiaali- ja terveysministeriön Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen kokonaisuuden kehittämisen erillishakuun

Viestintäsihteerin toimi ja määräaikaisen työsuhteen jatkaminen

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös malminetsintäluvasta - Mawson Oy

Keski-Suomen Sote -henkilöliikennepalvelut

Puun myynti metsätilalta Kesäime

Luhangan kunnan selvitys Keski-Suomen hyvinvointialueelle

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksut 1.1.2022

Omaishoidon indeksikorotukset vuodelle 2022

Päijänne Biosfääriksi -hankkeen valmistelu

Valtuutoston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 28.2.2022

Selvitys Luhangan vesihuolto Oy:n tilanteesta

Pakollinen varaus sairaanhoitopiirin alijäämän kattamiseksi

Työterveys Laine Oy:n osakkeiden myyntiin osallistuminen

Nuorten kesätyöpaikat

Tilinpäätös varainhoitovuodelta 2021

Työterveys Laine Oy:n hallituksen jäsenen nimeäminen

Suur-Savon Sähkö Oy:n hallintoneuvoston jäsenen valitseminen

Suur-Savon Sähkö Oy:n yhtiökokousedustajan valitseminen

Lisäaikapyyntö selvitykselle – Luhangan vesihuolto Oy

Luottamushenkilöpaikkojen täyttäminen - Veli Koskinen

Eronpyyntö luottamustehtävästä – Kari Helenius

Eronpyyntö luottamustehtävästä – Tuula Väänänen

Hallintosäännön päivitys

Tarkastuslautakunnan tietopyyntö

Avustuksen myöntäminen Ukrainalle

Eronpyyntö luottamustehtävästä – Janne Solatie

Eronpyyntö luottamustehtävästä – Eino Polvela
Hankkeen välirahoitus - Sarvan Erä ry
Koulukuljetuksen päättyminen - Taksivekki Oy
Avustushakemus - Eläkeliiton Luhangan yhdistys ry
Selvityspyyntö sosiaalihuollon valvonta-asiassa LSSAVI/1983/2022
Pyyntö jäsenen sekä hänen henkilökohtaisen varajäsenen nimeämisestä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskusten toimialueiden yhteiseen jätealan yhteistyöryhmään
Eroilmoitus hallituksesta – Luhangan vesihuolto Oy
Luhangan vesihuolto Oy:n kirjelmä kunnanjohtajalle
Valvontapäätös LSSAVI/1983/2022
Kuntalan torisäännöt
Avustushakemus – Luhangan kotiseutuyhdistys ry
Lisärahoituspyyntö päätettyihin kuntarahoitusosuuksiin ohjelmakaudelle 2023-2027
Työterveys Laine Oy:n osakekannan myynti
Oikaisuvaatimus, kunnanhallituksen päätös §63/2022 - Aki Virtaniemi
Tammijärven vesiosuuskunnan edustajien terveiset ja näkemykset Luhangan kunnan alueen vesihuollon tilanteesta.
Valtuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 18.5.2022
Puukaupan kilpailutus
Käyttötalouden toteuma 1-4/2022
Nimenkirjoitusoikeuden laajentaminen
Tarkastuslautakunnan selvityspyyntö
Taloyhtiöiden kokousedustaja
Valtuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 29.2.2022
Rahoitusleasingin puitesopimus /Kuntarahoitus
Luhangan vesihuolto Oy:n yhtiökokous
Luhangan kunnan aluejätepisteissä kerättävien ja kunnan kiinteistöissä syntyvien sekajätteiden vastaanotto ja loppukäsittely
Hepoluhdan venepaikat
Tiedonhallintalautakunnan selvityspyyntö tiedonhallintalain 28§:ssä säädetyistä asiakirjajulkisuuskuvauksesta
Selvitys Luhangan Vesihuolto Oy:n tilanteesta
Luhangan kunnan selvityksen päivitys siirtyvästä henkilöstöstä Keski-Suomen hyvinvointialueelle
Luhangan kunnan laskutus- ja perintäohjeen päivitys
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta
Ennaltaehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön toimintaohjelma 2021-2025
Kunnanvaltuuston palauttamat asiat, tarkastuslautakunnan täydennysvaali
Tukihakemus Reeti-ralli
Lisätehtävistä maksettava korvaus
Nimeämispyyntö Helmi-ohjelmaan Keski-Suomen yhteistyöryhmään
Ilmoitus osakkeiden siirtymisestä ja lunastusmenettelystä /Suur-Savon Sähkö Oy
Lainahakemus- Luhangan Vesihuolto Oy
Päijänne Biosfääriksi -hankkeeseen osallistuminen
Puistovalaisin tarjoukset
Tilapäisen valiokunnan asettaminen
Osayleiskaavan käynnistäminen tuulivoimapuistoa varten
Luhangan kunnan kuntapaikat oleskeluluvan saaneille turvapaikan hakijoille ja/tai kiintiöpakolaisille ja/tai kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville vuonna 2023
Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyön puitesopimus
Työsuojen toimintaohjelma kaudelle 2022-2025

Luhangan kunnan lausunto Keski-Suomen liiton talousarvioon 2023

Tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2023

Kiinteistöveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2023

Arkiston poistoluettelo

Kiinteistökauppakirja Hepolehto 32

Kunnanjohtajan opintomatka

Jätteen kuljetuksen kilpailutus

Päätös kunnallisasiaa koskevaan valitukseen - Hämeenlinnan hallinto-oikeus H2155/2022 - Leila Qvist-Pettersson

Eronpyyntö luottamustehtävistä – Pentti Haverinen

Luhangan Vesihuolto Oy:n esitykset Luhangan kunnalle

Jyväskylän kesäyliopistoyhdistys ry:n syyskokousedustaja ja evästys syyskokoukseen

Eduskuntavaalien äänestyspaikat 2023

Luhangan kunnan muistamisohje

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen

Vetoomus kunnanhallitukselle – Jarno Ankerman

Tarjouspyyntö jätevesiputkien poisto

Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n yrityssaneerausohjelman muuttaminen

Oikaisuvaatimukset kunnanhallituksen päätös §163/2022 9 kpl

Oikaisuvaatimukset kunnanhallituksen päätös §162/2022 3 kpl

Eronpyyntö Luhangan Vesihuolto Oy:n hallituksesta Aki Virtaniemi

Valtuuston päätösten täytäntöönpano ja päätökset 1.11.2022

Veneiden talvisäilytys ja taksat

Vaalilautakuntien asettaminen

Kuntien välinen sopimus koskien Keski-Suomen pelastuslaitos –liikelaitos

Liikkeen luovutus Keski-Suomen hyvinvointialueella

Asianhallintajärjestelmän hankinta

Oikaisuvaatimukset kunnanhallituksen päätös §178/2022 24 kpl

Vuokrasopimukset Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa

ICT-palvelusopimus Luhangan kunnan ja Keski-Suomen hyvinvointialueen välillä

Eroilmoitus Luhangan Vesihuolto Oy:n hallituksesta – Renlund

Hiihtolatujen hoitosopimus

Eronpyyntö luottamustehtävistä - Markku Huuskola

Luhangan kunnanvaltuuston valitsevat toimielimet:

Kunnanvaltuuston suhteellisten vaalien vaalilautakunta 2021–2025

Kunnanhallitus 2021–2023

Keskusvaalilautakunta 2021–2025

Lupalautakunta 2021–2025, 1.6.2022 alkaen Tekninen ja ympäristölaikunta

Hyvinvointilautakunta 2021–2025, 1.6.2022 alkaen Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Tarkastuslautakunta 2021–2025

Tarkastustoimi

Kunnan hallinnon ja talouden tarkastusta varten valtuusto on valinnut toimikautensa ajaksi tarkastuslautakunnan, johon kuuluu 5 jäsentä sekä tilintarkastusyhteisö Mikkelin Tilintarkastus Oy.

Tarkastuslautakunta

Juhani Räsänen, puheenjohtaja

Eino Polvela, varapuheenjohtaja

Tarkastuslautakunta kokoontui kahdeksan kertaa vuonna 2022

Vaalit

Vaaleja varten kunnassa on keskusvaalilautakunta. Sen tehtävänä on huolehtia kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa. Luhangan kunta on jaettu kahteen äänestysalueeseen; äänestysalue 1 Kirkonkylä ja äänestysalue 2 Tammijärvi. Vuonna 2022 oli aluevaalit.

Yhteistoimintaelin

Kunnassa on asetettu yhteistoimintalain mukainen yhteistoimintaelin ja se kokoontuu tarpeen mukaan. Toimielimen kokoonpanon muodostavat kunnanjohtaja ja rakennustarkastaja (työsuojelupäällikkö) sekä työntekijöiden edustus järjestöistä JHL, Super, Juko ja TEHY. Yhteistoimintaelin kokoontui kaksi kertaa vuonna 2022.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä, talouden näkökulma

Tilinpäätöksessä 2022 on huomioitu, että hyvinvointialue on korjaamassa maaliskuussa 2023 yksipuolisesti sairaanhoitopiirin tilinpäätöstä vuodelta 2022 siten, että se peruu sairaanhoitopiirin kirjanpitoon tehdyn peruspääoman alentamiskirjauksen. Hyvinvointialue toimii tässä vastoin sairaanhoitopiirin lainvoimaista päätöstä. Peruspääoman alentamiskirjauksen korjaaminen ei ole mikään harkitsemattoman ja/tai harmittoman virheen korjaaminen tilinpäätöksessä, joka voitaisiin tehdä viranhaltijatyönä ja viedä tilinpäätöksen osana hyvinvointialueen päätöksentekijöille hyväksyttäväksi. Kyseisellä ratkaisulla kumotaan hyvän hallinnon vastaisesti sairaanhoitopiirin valtuuston lainvoimainen päätös. Hyvinvointialueella olisi ollut lainmukaisia keinoja saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi ylimääräisen muutoksenhaun kautta. Ainakin osa Keski-Suomen kunnista tulee harkitsemaan sitä, että kunnat valittavat hyvinvointialueen tilinpäätöksestä, mikäli hyvinvointialueen valtuusto hyväksyy sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen uusilla muutetuilla tiedoilla.

Kunnan talouden kehitysnäkymissä on poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Hyvinvointialue on toteutunut 1.1.2023 ja sen seurauksena kunnan talouden koko ja rakenne muuttuvat merkittävästi. Muutoksen jälkeen kuntien tulo- ja menovirrat ovat helpommin hallittavissa. Useimpien Suomen kuntien kohdalla voi arvioida tulevan talouden kehityksen erittäin vaikeaksi. Venäjän käynnistämä sota Ukrainassa ja sen aiheuttama korkojen nousu ja inflaation kehitys luo uhkakuvia niin julkiseen kuin yksityiseen talouteen ja turvallisuustilanteeseenkin Suomessa. Korkokustannusten ja energian hinnan sekä yleisen hintatason nousu on jo vuoteen 2022 vaikuttanut merkittävästi ja vuosi 2023 sekä sitä seuraavat vuodet näyttävät hyvin huolestuttavilta. Nousupaineet näyttäisivät hiukan kevään 2023 loppupuolella olevan tasaantumassa.

Suomessa siirryttiin kolmiportaiseen julkisen hallinnon malliin. Muutoksella on merkittävä vaikutus niin kunnan käyttötalouden kuluihin kuin niiden rahoitukseen. Verotus ja valtionosuudet muuttuvat merkittävästi. Alustavat rahoitusarviot, joita hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä esitettiin ja jotka sellaisinaan olivat kuntataloudelle haastavia, ovat heikkenemässä vielä merkittävästi vuoden 2022 tilinpäätöksen pohjalta, minkä sotekustannukset ovat huomattavasti talousarviota suurempia. Tämä kasvattaa hyvinvointialueen valtionosuuksia ja pienentää vastaavasti kunnan osuuksia. Toisaalta työllisyyden

hoito on siirtymässä kuntien vastuulle valtiolta vuoden 2025 alusta. Miten se organisoidaan Keski-Suomessa, on yhä valmistelun alla. Se tuo mahdollisuuksien ohella uusia vastuita ja riskejä kuntatalouteen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Luhangan Vesihuolto Oy

Kunta perusti Luhangan Vesihuolto Oy:n valtuuston päätöksellä kvalt. 8 § / 9.3.2017. Yhtiön ensimmäinen tilikausi alkoi 28.9.2017 ja päättyy 31.12.2018. Yhtiön perustamisen tarkoituksena on ollut eriyttää vesihuolto kokonaan erilliseksi toiminnaksi kunnan taseesta. Samalla tavoitteena on kumppanin hakeminen yhtiölle vuoden 2019 alusta lukien seutukunnalta tai muuna yhteistyönä.

Verkoston haavoittuvuuksia on sekä jäteveden johtamisessa että talousveden saatavuudessa. Toistaiseksi Luhangan vesihuollon verkostojen yhteys Joutsan verkostoihin on turvannut ongelmatilanteissa vesihuollon toimintaa Luhangassa.

Vesihuollon toimiala on kriittinen yhteiskunnan palvelutoimiala, ja siitä johtuen verkostossa esiintyvät ongelmat ovat koko yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittäviä. Tämä edellyttää verkoston ajantasaista ylläpitoa, jatkuvaa seuranta ja korvaavia järjestelmiä mahdollisen vesikriisin sattuessa.

Vesihuoltoyhtiön vähimmäistavoitteena on kattaa toiminnallaan vesihuollosta aiheutuvat kustannukset sekä varautuminen riskeihin ja investointeihin yhtiön tulorahoituksella. Yhtiö ei ole pystynyt hoitamaan velvoitteitaan vuonna 2022 ja se muodostaa kunnan suurimman yksittäisen riskikokonaisuuden.

Tilinpäätöksen kirjoitushetkellä yhtiöllä ei ole operatiivista johtoa eikä kirjanpitäjää.

Taloyhtiöt

Kunta omistaa kolme osakeyhtiömuotoista taloyhtiötä kokonaan, on yhdessä enemmistöosakas ja yhdessä vähemmistöosakas. Näistä osakeyhtiömuotoisista yhtiöistä neljä on käytännössä velattomia ja yhdessä on edelleen valtionlainaa.

Taloyhtiötarkastelussa keskeiseksi muodostuu käyttöaste ja vuosikorjaukset siten, että asuntokannan arvo säilyy myös tulevaisuudessa.

Taloyhtiöiden riskeinä ovat alhainen käyttöaste ja pitkän aikavälin kunnossapidon mahdollinen laiminlyönti, jonka seurauksena huono kierre voimistuu. ARAn käynnistämässä hankkeissa eri puolilla maata on lopulta päädytty vuokra-asuintalon purkamiseen, kun edellä mainittu huonon kehityksen kierre on toteutunut. Luhangan kunta on budjetoinut vuosittain määrärahoja asuntokannan ylläpitoon ja kunnan tulee edelleen arvioida näiden määrärahojen riittävyyttä asuntokanta huomioon ottaen.

Koronan aiheuttamat riskit

Korona on vaikuttanut negatiivisesti yritysten toimintaan. Pääosin koronan vaikutukset yritysten liikevaihtoon ja tulokseen näyttävät tässä vaiheessa melko pieniltä. Koronan vaikutuksia on mahdotonta arvioida pitkällä aikavälillä, joten riskien arviointi on vaikeaa. Ainakin osittain koronasta johtuva suuri hoitovelka tulee kaatumaan hyvinvointialueiden päälle. Luhangan yrityskehittämisessä erityistä konkurssien määrän lisääntymistä ei ole tullut.

Henkilöstöriski

Epävarmuus meneillään olevista ja tulevista uudistuksista sekä yksittäisiin viranhaltijoihin ja työntekijöihin kohdistuvat psykososiaaliset ulkoiset paineet vaikuttavat henkilöstön motivaatioon ja työssä jaksamiseen. Henkilöstön rekrytoinneissa on ollut haasteita niin työ- kuin virkasuhteissakin. Avoinna oleviin toimiin ei ole saatu aina päteviä hakijoita. Sivistysjohtajan virka ja teknisen johtajan virka on saatu kuitenkin täytettyä.

Rahoitusriski

Kunnan lainakannasta koko kanta on pitkäaikaista velkaa ja lyhytaikaista kuntatodistusluottoa ei ole ollenkaan. Kunnan leasingvastuut ovat tilinpäätöshetkellä yhteensä 14.448,05 €. Kunnalla on tällä hetkellä vankka kassa, joten rahoitusriskiä ei käytännössä ole.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisia riskejä hallitaan parhaiten ennakolta varmistamalla päätösten ja oikeustoimien asianmukainen ja huolellinen valmistelu sekä toiminnan lainmukaisuus. Kunnan viranhaltijoilla on keskeinen rooli oikeudellisten riskien ennakkolisessa tunnistamisessa ja hallinnassa. Oikeudellisten riskien hallitsemiseksi organisaation hankinta- ja sopimusoikeudellista osaamista tulee vahvistaa ja järjestelmällä valmistelijoille sopimushallinnan perusteita ja hankintoja koskevaa koulutusta.

Hyvän tilinpäätöstävän edellyttämän oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi on syytä antaa tieto myös keskeisistä oikeudenkäynneistä. Niitä on vireillä tällä hetkellä yksi asia hallinto-oikeudessa, jossa on kyse kaavoitussopimuksen solmimisesta.

Talouden tasapainottamisohjelma

Kunnalla ei ole tällä hetkellä talouden tasapainottamisohjelmaa eikä siihen ole tällä hetkellä tarvetta.

Hyvinvointialueuudistus

Hyvinvointialueuudistus on toteutunut 1.1.2023 lähtien, jolloin kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen palvelut siirrettiin kunnilta uusien hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja samalla valtion rahoituksen ja ohjauksen piiriin. Hyvinvointialueuudistus ei ole vain uuden hallinnon tason muodostaminen Suomeen, vaan samalla merkittävä kuntauudistus, jonka tavoitteena on vähemmän ja vahvempia sotepalveluiden järjestäjiä ikä- ja aluerakenteen muuttuessa.

Uudistus siirtää kunnan toiminnan painopistettä elinvoimaan, työllisyyteen, koulutukseen, kulttuuriin ja liikuntaan. Uudistus muuttaa suuresti kuntien toimintaa ja synnyttää uusia yhdyspintoja kuntien ja hyvinvointialueiden välille. Toimivat yhdyspinnat ja sujuva yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä ovat avainasemassa asukkaiden sujuvien palveluketjujen muodostumisessa. Luhangan kunta on vahvistanut yhdyspintatyöskentelyä perustamalla hyvinvointijohtajan viran.

Perusturva

Yleistä

Perusturvan tehtävänä on edistää kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä ja tuottamalla asiakaslähtöisiä laadukkaita kustannustehokkaita ja oikea-aikaisia palveluita.

Korona pandemia toi edelleen lisärasitetta ja kuluja, jotka näkyvät tilinpäätöksessä esim. hoitotarvikkeiden kulujen kasvuna ja sairaspöissaolojen tuomien kulujen kasvuna.

Joutsan kunta tuotti osan sosiaalipalveluista Luhankaan. Sopimus sisältää aikuissosiaalityön, lastensuojelun, vammaispalvelut, perheohjauksen, perhesosiaalityön, palvelutarpeen arvioinnin sekä perheneuvolan palvelut. Hyvinvointijohtaja vastasi kunnan ikääntyneiden palveluista, kuljetuspalveluista, omaishoitajien asioista sekä palveluohjauksesta. Joutsan ja Luhangan kunnilla oli yhteinen perusturvalautakunta, jossa on kaksi luhankalaista jäsentä.

Perusterveydenhuollon palvelut tuotti Keski-Suomen seututerveyskeskus. Erikoissairaanhoidon palvelut ostettiin Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Kunta osallistui hyvinvointialueen valmisteluun osallistumalla maakunnallisiin työryhmiin ja kehittämishankkeisiin. Luhanka on sitoutunut maakunnalliseen hallitusohjelman mukaisesti. Kärkihankkeita ovat tulevaisuuden terveyskeskus. Toisena kärkihankkeena on rakenneuudistushanke ja kolmantena maakunnallisena kärkihankkeena on kotihoidon ja palveluohjauksen kehittäminen.

Ikäihmistien palvelut

Ikäihmistien palvelujen toiminnan tärkein painopiste on ennaltaehkäisy ja olemassa olevien palveluiden tehostaminen. Tavoitteena on, että ikääntyneet asukkaat pystyvät asumaan turvallisesti omassa kodissa mahdollisimman pitkään omatoimisesti tai kotona asumista mahdollistavien palvelujen avulla. Kotona asumista tukevia palveluita ovat, muistihoitajan palvelut, päiväkeskus -toiminta, omaishoito, kotihoito ja asiakkaan kuntoutumista tukevat lyhytaikaisjaksot jaksot Palvelukeskus Tuuliharjussa.

Ikääntynyt henkilö on oikeutettu ympärivuorokautiseen hoivaan, kun kotona asuminen ei ole mahdollista kotona asumista tukevien palvelujen turvin turvallisesti. Ikäihmistien palveluissa tehdään työtä kuntouttavalla asiakkaan omia voimavaroja ja toimintakykyä ylläpitävällä toiminnalla. Tämä tarkoittaa asiakkaan kuulemistä häntä itseään koskevissa asioissa ja hänen omien voimavarojensa hyödyntämistä ja vahvistamista päivittäisissä toiminnoissa. Palveluiden suunnittelussa otetaan huomioon asiakkaan toiveet, mutta myös omaiset/läheiset pyritään osallistamaan hyvän ja mielekkään arjen suunnittelussa sekä toteutuksessa.

Ikäihmistien palveluiden tavoitteena on ollut ympärivuorokautisen asumispalveluiden kustannusten vähentäminen sekä kotihoidon ja ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen. Palvelukeskus Tuuliharju tarjosi ikääntyville kevyempää palveluasumista sekä ympärivuorokautista asumista ja hoivaa. Ikääntyvien palveluita kehittämällä on ollut mahdollista tarjota kunnan ikäihmisille turvallinen hyvä ja arvokas loppuelämä kotihoidon ja Tuuliharjun tarjoamien palveluiden avulla.

Kylätalolla järjestettävää päiväkeskustoimintaa ikäihmisille ei ole ollut tarjolla joka kuukausi koronaviruspandemian vuoksi, eikä myöskään kuntouttavaa ryhmätoimintaa, mutta korvaavana palveluna

kotihoito on tehnyt kuntouttavia käyntejä asiakkaille yhteistyössä fysioterapeutin kanssa, mikäli asiakas on halukas tähän korvaavaan toimintaan.

Palvelukeskus Tuuliharju

Palvelukeskuksen toiminnasta ja sen kehittämisestä on vastannut hyvinvointijohtaja yhdessä Tuuliharjun hoitotyön esimiehen kanssa. Palvelukeskuksen sisällä toimintoja on yhtenäistetty ja lisätty edelleen yhteistyötä kotihoidon kanssa. Yhteistyö on mahdollistanut työntekijäresurssien sekä ammatillisen tietotaidon joustavan käytön eri toimijoiden välillä. Muutoksen tavoitteena on palvelujen ja laadun kehittäminen, toiminnan tehostaminen ja sekä suunnitelmallisuuden ja työtyytyväisyyden lisääminen.

Tuuliharjussa on päivitetty mm. perehdyttämistä, päivitetty omavalvonta- ja lääkehoitosuunnitelmat, sekä työntekijät ovat suorittaneet saattohoitopassin. Toteutunut hoitajamitoitus palvelukeskuksessa on vaihdellut välillä 0,6–0,7. Mitoitukseen on laskettu myös palveluasumisen asiakkaat (toimintakyvyn perusteella), aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti.

Tehostettu palveluasuminen. Tehostetun palveluasumisen lähtökohtana on tarjota hyvää ja asiakasta kunnioittavaa hoitoa ja hoivaa ympärivuorokautisesti, sekä hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti. Asiakas asuu palvelukeskuksessa vuokralla. Hoito/hoivamaksuun sisältyvät ateriat, siivous, vaatehuolto, hälytysjärjestelmä, viriketoiminta.

Asumispalveluiden sisältöä ja laatua on kehitetty vastaamaan ikäihmisten muuttuvia ja mahdollisimman yksilöllisiä tarpeita. Ikääntyville kohdistuvia palveluja kehitetään kunnan sisäisenä prosessina, mutta myös tarvittaessa yhteistyötä kunnan ulkopuolisten toimijoiden kanssa (järjestöt, yhteisöt, naapurikunnat jne.).

Asukkaiksi asumispalveluihin tullaan siinä vaiheessa, kun omassa kodissa asuminen kotihoidon ja kotihoidon tukipalveluiden avulla ei enää onnistu. Vuoden 2022 aikana ei ole asumispalveluihin ollut jonoa ja ollut vapaita huoneita. Kunnassa noudatetaan asukasvalinnoissa asumispalvelun myöntämisen kriteereitä ja SAS-ryhmä (suunnittele, arvioi sijoita) päättää oikea aikaisista sijoituksista perustuen lasiakkaan toimintakykyyn ja kokonaistilanteeseen. SAS-ryhmään kuuluvat kotihoidon sairaanhoitaja, hoitotyön esimies ja hyvinvointijohtaja.

Palveluasuminen. Palvelukeskuksessa on 8 yksiötä, joista muutama oli jokusen kuukauden vapaana loppuvuodesta 2022. Palveluasunnoissa asukkaat tarvitsevat hoivaa ja seurantaa enemmän, kun kotona asuvat. Viriketoimintaan ja kuntoutukseen on kiinnitetty erityistä huomiota ja niitä pyritään toteuttamaan päivittäin hoitotyön yhteydessä. Tavoitteena on tukea asukkaan itsemääräämisoikeutta sekä kannustaa asukasta omatoimisuuteen.

Tuuliharjun hoitopäivät vuosilta 2016–2022

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Hoitopäivät							
Pitkäaikaiset	3063	2945	3695	5299	6249	7047	6741
Lyhytaikaiset	624	445	853	155	268	115	181
Palveluasunnot	1715	1802	-	-	-	-	-
Yhteensä	5402	5192	4548	5455	7162	6517	6922

Henkilöstö. Tuuliharjussa työskenteli hoitotyön esimies/sairaanhoitaja ja kolme (3) hoitajaa aamuvuorossa ja iltavuorossa ja yksi (1) hoitaja yövuorossa joka päivä. Vakainaisia toimia on kolmetoista (13) (yksi sairaanhoitajan, kymmenen lähihoitajan, sekä kaksi hoitoapulaisen toimea). Sairaanhoitajan rekrytointi ei tuottanut tulosta, joten hoitotyön esimiehen apuna toimi hyvinvointijohtaja ja tiimivastaava (lähihoitaja) jotta esimiehelle jäi aikaa hoitaa sairaanhoitajan töitä. Vuoden aikana kaksi lähihoitajaa asumispalveluista oli työssä kotihoidon puolella. Sijaisina toimi kaksi lähihoitajaa ja lyhyempiin sairauslomapoissaoloihin poissaoloihin käytettiin keikkalaisia.

Koulutus. Saattohoitopassin opiskelu ja tekeminen verkko-opintoina 2021–2022 ja RAI-toimintakyky- ja arviointimittari koulutus lähihoitajille ja sairaanhoitajille.

Kotihoito

Kotihoidon tavoitteena on turvata ikääntyvien kuntalaisten itsenäinen selviytyminen sekä laadukas ja turvallinen elämä omassa kodissa. Kotiin annettavilla palveluilla mahdollistetaan asiakkaan toimintakyvyn säilyminen omatoimisuutta tukien. Erilaisilla tukipalveluilla ja yhteistyöllä läheisten kanssa turvataan myös kotona pärjäämistä ja arjesta selviytymistä. Kehittämisen kohteena ovat olleet palveluohjaus ja kotikuntoutus. Kotihoidon asiakkaiden selviytymistä omassa kodeissaan tukevat omalta osaltaan kotihoidon tukipalvelut kuten kuljetus- ja ateriapalvelut sekä turvapuhelinpalvelut.

Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän avulla seurataan ruuhkahuippuja ja tehtävien jakautumista sekä henkilöstön riittävyttä. Kotihoidon asiakkaaksi hakeudutaan palvelutarpeen arvioinnin kautta. Pääsääntöisesti asiakkaat ovat säännöllisen kotihoidon asiakkaita. Asiakasvalintojen pohjana käytetään kotihoidon toiminnalle asetettuja kriteerejä. Kotihoidon henkilöstön tehtävänä on turvata asiakkaan kotona tapahtuva sairaanhoito, hoivan ja huolenpidon tarve sekä terveydentilan seuranta. Asiakkaiden terveydentilasta henkilöstö konsultoi tarvittaessa lääkäriä. Konsultaatiot lääkärille onnistuivat tarvittaessa nopeasti Lifecare viestien välityksellä.

Uusien asiakkaiden kohdalla palvelutarpeen arviointi ja palveluiden aloitus on pyritty tekemään mahdollisimman nopeasti ja samoin hoito- ja palvelusuunnitelma yhdessä asiakkaan ja omaisen kanssa. Entistä tarkemmin kartoitetaan asiakkaan omat voimavarat ja kirjataan ylös asiakkaan tahto ja mielipide suunnitellusta hoidosta ja tehdään toimintakyvyn ylläpitosuunnitelma.

Luhangassa kotihoito toimii joka päivä klo 7–21.30. Asiakkaiden määrä ja toteutuneet työtunnit vähenivät kotihoidossa vuoden loppupuolella. Yöpäivystys/turva-auttaja palvelu on hoidettu entiseen tapaan ostopalveluna yksityisen palveluntuottajan kautta.

Kotikuntoutusta asiakkaiden kohdalla on lisätty ja torstaisin kokoontuvaa ikäihmisten kuntouttavan liikuntaryhmää on pidetty aina koronatilanteen salliessa. Liikuntaryhmän tavoitteena on ollut ehkäistä ikääntyneiden toimintakyvyn heikkenemistä. Toiminnassa on ollut mukana muitakin kuin kotihoidon asiakkaita.

Päiväkeskustoiminta on ollut tauolla ajoittain koronatilanteen vuoksi. Kaksi kotihoidon työntekijää on huolehtinut toiminnasta ja sen kehittämisestä. Toimintaan on osallistunut keskimäärin 12 asiakasta. Päiväkeskustoiminta on kuntouttavaa ja hyvinvointia edistävää toimintaa kotona asuville ikääntyville sekä tärkeä tuki varsinkin omaishoitajien arkeen.

Ateriapalvelun kuljetukset keskuskeittiöltä ikäihmisten koteihin tapahtuvat kotihoidon ja teknisen toimen työntekijän välityksellä. Asiakkaita on ollut vuonna 2022 keskimäärin 13 kpl.

Henkilöstö. Vuonna 2022 kotihoidon aamuvuoroissa työskenteli arkipäivisin kaksi (2) hoitajaa ja iltavuorossa yksi (1) hoitaja. Viikonloppuisin aamuvuorossa on 1 hoitaja ja iltavuorossa yksi (1) hoitaja. Kotihoidossa on vakituiset toimet yksi (1) sairaanhoitaja ja viisi (5) lähihoitajan toimea, joista kaksi ja puoli toimea on ollut täyttämättä (sairaanhoitajan 50 % sijaisuus, hoitovapaan sijaisuus sekä yksi avoin toimi, näihin toimiin ei ole saatu työntekijää rekrytoimalla). Avoimiin toimiin ja vuosilomiin, sekä poissaoloihin on siirretty henkilöstöä tarvittaessa palvelukeskuksen puolelta sekä jouduttu käyttämään lyhytaikaisia sijaisia/keikkalaisia.

Koulutus. Kotihoidon henkilökunta osallistui vuoden aikana RAI-toimintakyky- ja arviointimittarikoulutukseen.

Kotihoidon käynnit vuosilta 2019–2022

	2019	2020	2021	2022
kotihoidon kaikki käynnit yht.	9529	18 808	13 465 kpl	12 439 kpl
säännöllinen kotihoito käynti	2896 h – 9429 kpl	3899 h – 15078 kpl	4964 h – 13245 kpl	4506 h 12 159 kpl
tilapäinen kotihoidon käynti	26 h – 55 kpl	9 h – 22 kpl	15 h 20 kpl	14 h 35 kpl
käynti kotihoidon toimistolla	14 h – 45 kpl	13,45 h – 49 kpl	30 h – 85 kpl	42 h – 95 kpl
asiointipalvelu	40 kpl	160 kpl	106 kpl	150 kpl
arvioiti ja ensikäyntejä	8 kpl	3 kpl	10 kpl	9 kpl

Omaishoito ja omaishoidon tuki

Omaishoitajia kunnassa on vuoden 2022 aikana ollut kymmenen. Omaishoitajilla on ollut mahdollisuus käydä kaksi kertaa vuoden aikana joko jalkojen hoidossa tai hieronnassa tai molemmissa yhden kerran. Heillä on myös ollut mahdollisuus saada kotiin ergonomiaopastusta fysioterapeutilta. Joulukuussa kunta on järjestänyt omaishoitajille joulukahvitilaisuuden.

Omaishoitajille on omatyöntekijä kotihoidossa, joka tekee osan työajastaan omaishoitajien parissa. Hänen tehtävänä on antaa palveluohjausta, tukea. Omaishoitajien vapaiden ajan hoidettavat ovat voineet olla Palvelukeskus Tuuliharjussa.

Sosiaalityö

Sosiaalityössä tavoitteena on vastata asiakkaan tuentarpeeseen sosiaalihuoltolain mukaisesti. Joutsan sosiaalipalveluissa sote-keskuksessa työskentelee johtava sosiaalityöntekijä, jonka vastuualueena on sosiaalityön kokonaisuus sisältäen aikuis- ja perhesosiaalityön, lastensuojelun, lastenvalvojan, vammaissosiaalityön sekä sosiaalipalveluiden hallinnolliset ja kehittämistehtävät. Sosiaalityöntekijöiden vastuualueena on sosiaalityö, johon kuuluvat mm. aikuis- ja perhesosiaalityö, lastensuojelu.

Perusturva on ostanut perheneuvolan palveluja Jyväskylän perheneuvolalta ja sijaishuoltoyksikön palveluja Keski-Suomen sijaishuoltoyksiköltä sekä virka-ajan ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen Jyväskylän kaupungilta. Hyvinvoinnin edistämiseksi voidaan vähentää kuntalaisten eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Toiminnan tavoitteena on ollut siirtää mahdollisuuksien mukaan painopistettä ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen mm. tehostamalla ja lisäämällä sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja.

Avohuollon tukitoimilla, perhekeskeisellä työllä ja riittävien tukiverkostojen sekä sijaishuollon avulla tuetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja toimintakykyä. Lisäksi toiminnalla puututaan lähisuhde- ja perheväkivaltaan, äkillisiin kriisitilanteisiin, sosiaaliseen syrjäytymiseen ja asumisen epäkohtiin. Lastensuojelun, vammaispalvelun, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen määräraajojen toteutumista seuraavat tiedonkeruujärjestelmät ovat käytössä ja asiakas tiedot kirjataan Pro Consona tietojärjestelmään.

Lastensuojelutyö/ koulukuraattorityö

Luhangan kunnan ehkäisevästä lastensuojelutyöstä on vastannut Joutsan sosiaalitoimi. Lastensuojeluun liittyvät työtehtävät ovat hieman lisääntyneet viime vuosien aikana. Koulukuraattori palvelut ja perhetyö ovat toteutuneet yhteistyössä Joutsan kunnan kanssa. Koulukuraattori on käynyt Luhangan koululla kaksi kertaa viikossa 10.8.2022 jälkeen.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelussa tehdään yhteistyötä koulun, neuvolan ja tarvittaessa sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsiperheiden kotipalvelu voi olla tilapäistä tai säännöllistä ja se on maksullista toimintaa. Palvelu ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta. Palvelua on tarvittu joihinkin perheisiin ennalta ehkäisevänä palveluna ja tukena vuonna 2022.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tavoitteena on turvata vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja edistää vammaisen henkilön mielekästä elämää yhteistyössä alan eri toimijoiden kanssa. Kehitysvammahuollon palvelut perustuvat lakiin kehitysvammaisten erityishuollosta, jonka tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen omintakeista toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja huolenpito.

Vammaispalvelut perustuvat aina asiakkaan kanssa laadittavaan palvelusuunnitelmaan, jossa arvioidaan hänen toimintakykynsä ja tuentarpeensa sekä tarvittavat palvelut. Palvelusuunnitelma tarkistetaan määräajoin tai kun siihen on tarvetta. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja myönnetään kunnan perusturvalautakunnan hyväksymän soveltamisohjeen mukaisesti. Vammaispalvelut on ostettu yksityisiltä palveluntuottajilta Jyväskylästä ja Joutsasta.

Ehkäisevä päihdetyö / lähisuhde väkivalta

Ehkäisevään päihdetyöhön ja lähisuhde väkivaltaan on Seututerveyskeskuksessa ollut työryhmä, joka on valmistellut toimintamallia päihde- ja mielenterveystyön osalta. Mielenterveyspalveluiden ja päihdepalvelujen tarve on kasvanut, joten palvelujen sisältöä, palvelupolkuja ja tehokkuutta on lisätty

vuonna 2022 myös Joutsan ja Luhangan yhteisessä työryhmässä, jossa olemme tehneet yhteisen tämänhetkisen tilanne arvion sekä toimintaohjeen. Toimintaohjetta päivitetään vuoden 2023 aikana.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Terveydenhuoltolaki (1326/210) 12 § velvoittaa kuntia seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Luhangan kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vastaa hyvinvointijohtaja. Tehtäviin kuuluu myös hyvinvoinnin ja terveyden kokonaisvaltainen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, osallisuuden edistäminen ja hyvinvointikertomuksen laadinta. Kunnassa toimii myös hyvinvointityöryhmä.

Ennaltaehkäisevänä toimenä "etsivä vanhustyö" periaatteella aloitimme 2021 80-vuotiaiden kuntalaisten terveystarkastukset, jotka eivät ole kotiin vietävien palveluiden piirissä vielä. Terveystarkastus on vapaaehtoinen ja n. 1/3 ikäryhmästä ei ole kokenut tarkastusta tarvitsevansa. Tavoitteenamme on ollut löytää varhaisemmassa vaiheessa palveluiden tarvitsijat palveluiden piiriin ja ehkäistä näin raskaampien palveluiden tarvetta. Käynneillä terveydenhoitaja tai sairaanhoitaja on kartoittanut kotikäynnillä ikääntyneen terveydentilaa, ravitsemusta, toimintakykyä, asuinympäristöä, kodin esteettömyyttä ja antanut palveluista tietoa yms. Palvelun vastaanottaneilta on tullut positiivista palautetta tästä toiminnasta.

Terveyttä ja toimintakykyä lisääviä liikuntaryhmiä on kunnassa tarjolla Tammijärvellä sekä Luhangan kirkonkylässä kylätalolla. Kuntosalien ryhmä- ja vapaa vuorot tarjoavat mahdollisuuden omatoimiseen liikuntaan myös.

Kolmannen sektorin järjestämä aktiivinen toiminta kunnassa ja seurakunnan hyvinvoinnin piiri sekä kuukausittain järjestettävä palvelupäivä/hyvinvointipäivä kylätalolla on myös tärkeää hyvinvointia ja terveyttä edistävää toimintaa.

Työllisyys

TE-palvelut ovat siirtymässä kuntien hoidettavaksi 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Uudistus etenee näillä eduskunnassa suunnitellun aikataulun mukaisesti.

2.5.2022 tuli voimaan Pohjoismainen työvoimapalvelumalli työnhakija tässä mallissa työnhakija hakee työtä omatoimisesti ja saa työnhakuunsa yksilöllistä tukea ja ohjausta entistä aikaisemmassa vaiheessa ja tiiviimmin. Työnhakijan on haettava tiettyä määrää työmahdollisuuksia joka kuukausi, jotta oikeus työttömyysturvaan jatkuu. Ensimmäisestä unohduksesta tai laiminlyönnistä seuraa muistutus.

Työllisyyden hoito vaatii tiivistä ja hyvää yhteistyötä TE-palveluiden ja tarvittaessa myös terveystoimen kanssa. Aktivointisuunnitelmat tehtiin yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa. Luhangan kunnan työllistämistoimenpiteet tehtiin TE-palveluiden kanssa yhteistyössä pääosin Teams yhteydellä asiakkaan

kanssa kunnantalolta. Kunnalle työllistettiin vuonna 2022 määräajaksi kaksi työntekijää työllistämistuella. Kuntouttavaa työtoimintaa on tarjolla tarvittaessa Joutsan työvarikolla.

Kunta maksoi vuonna 2021 työmarkkinatukea takaisin valtiolle 78 886,30 e ja vuonna 2022 summa oli 73 640,49 e. Vuonna 2022 kunnassa pitkäaikaistyöttömien määrä väheni, mutta työttömien työnhakijoiden määrä vastaavasti kasvoi edellisestä vuodesta.

2022	työkäiset kunnassa	työttömät työnhakijat	% koko Keski-Suomi	% Luhanka	nuoret työttömät (alle27vuotiaat)	yli-50-vuotiaat työttömät	pitkä-aikaistyöttömät kunnassa
tammikuu	271	33	12,6	12,2	2	19	14
helmikuu	271	33	12,3	11,1	3	18	14
maaliskuu	271	27	11,7	9,5	0	16	12
huhtikuu	284	27	11,2	9,5	0	17	11
toukokuu	284	27	11	9,5	0	16	10
kesäkuu	284	25	12,2	8,8	0	17	12
heinäkuu	284	28	12,8	9,9	0	17	12
elokuu	284	24	10,9	8,5	0	15	10
syyskuu	284	25	10,6	8,8	0	18	9
lokakuu	284	31	10,4	10,9	0	23	9
marraskuu	284	32	10,6	11,3	0	22	9
joulukuu	284	35	12,2	12,3	0	25	9

Terveyspalvelut

Keski-Suomen Seututerveyskeskus tuotti kuntalaisille perusterveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoidon palvelut pääosin sairaala Novasta. Terveyspalveluiden suoritteiden määrä on ollut edellistä vuotta matalampi, mutta vuoden 2022 suoritteiden määrästä 12,9 % on aiheutunut edelleen Koronan hoitokuluista. Luhangan terveysasemalla on ollut lääkäritilanteen salliessa keskiviikkoisin lääkärin vastaanotto tai vaihtoehtoisesti etälääkäri mahdollisuus. Keskiviikkoisin on lisäksi ollut saatavilla laboratoriopalveluita, hoitajan vastaanotto, diabeteksen tarvikejakelu sekä aikuisneuvolan palvelut. Kerran kuukaudessa vastaanottoa pitää myös muistihoitaja. Mielenterveys- ja päihdehoitajan vastaanotto on toiminut Joutsan Sote-keskuksessa. Lastenneuvolan palvelut toimivat Joutsassa sote-keskuksessa. Sairaalahoitoon hoitopäiviä on ollut myös vähemmän, kun edellisvuosina. Hoitojakson keskiarvo on 5,6 pv ja 84,7 % hoidettavista on ollut lähimmässä sairaalassa (Joutsa).

Suun terveydenhuollon palveluita on saatu kahdesti viikossa myös Luhangan hammashoitolassa. Hammaslääkäri palveluiden lisäksi on ollut tarjolla myös suuhygienistin palveluja. Hammaslääkärin puuttuminen loppuvuodesta vähensi hammaslääkäriaikojen saatavuutta kunnassa. Suoritteiden määrä on ollut 2021 731 kpl ja 2022 574 kpl. Näistä hammaslääkärin osuus on 73 % ja suuhygienistin 14,7 %.

Suun terveydenhuollossa panostetaan ehkäisevään työhön ja ohjaukseen. Suun terveydenhuollosta on järjestetty koulutusta Tuuliharjun ja kotihoidon henkilökunnalle ikääntyneen suunhoidosta.

Seututerveyskeskuksen terveystalouden käyttö

	2022	2021
asiakkaat	653	687
kaikki suoritteet	4888 kpl	5667 kpl
etäkontaktit	1325 kpl	1180 kpl
avohuollon käynnit	4028 kpl lääkäri 24,8 % hoitaja 66,9 %	4836 kpl lääkäri 20 % hoitaja 73,1 %
hoitopäivät sairaalassa	465 pv Ka. 5,6 pv	463 pv Ka. 6,5 pv
kustannukset yht.	764 357 e	935 234 e

Varhaiskasvatus**Toiminnan kuvaus / palveluajatus**

Varhaiskasvatuksen keskeisenä tehtävänä oli tukea perheiden kasvatustyötä ja lasten myönteistä kasvua sekä kehitystä perheiden ja yhteiskunnan muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Työelämän vaatimusten muuttuessa myös varhaiskasvatuksen tuli vastata perheiden tarpeisiin esimerkiksi tarjoamalla varhaisvatusta perheiden tarpeeseen muuttuvina läsnäoloaikoina.

Luhangan kunta järjesti alle esikouluikäisille lapsille varhaiskasvatuspalvelut ryhmäperhepäivähoitona. Varhaiskasvatusta annetaan Tammijärvellä ryhmäperhepäivä-hoitokodissa, jossa paikkoja on yhteensä 12 alle 6-vuotiaille lapsille. Vuoden 2022 aikana kirjoilla ryhmäperhepäivähoidossa oli yhteensä yhdeksän (9) lasta. Alle 3- vuotiaita lapsia oli kolme (3) ja 3-5 vuotiaita lapsia oli kolme (3). Lisäksi esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa oli lapsia kolme (3). Varhaiskasvatuksen ryhmäperhepäivähoidossa työskentelee tällä hetkellä kaksi (2) lastenhoitajaa ja yksi (1) perhepäivähoitaja.

Tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluja ostetaan Jyväskylän seudulliselta päivähoiton palvelualueelta tai lähikunnista. Ostopalvelua käytetään Luhangassa silloin, kun perheiden hoidontarve liittyy esimerkiksi vuorotyön vaatimuksiin ja tarvitaan ilta- tai ympärivuorokautista hoitoa. Luhangan kunta ei ostanut vuonna 2022 varhaiskasvatuspalvelua muilta kunnilta. Luhangan kunta myy myös omia varhaiskasvatuspalvelujaan muille kunnille silloin kun varhaiskasvatuksen lapsimäärä sen sallii. Varhaiskasvatuksessa oli yksi (1) muun kuntalainen alle 3- vuotias lapsi vuonna 2022. Tämän lisäksi yksi (1) esikoululainen sai täydentävää varhaiskasvatusta varhaiskasvatusyksikössämme elokuusta joulukuun loppuun.

Ajankohtaista varhaiskasvatuksessa 2022

Vuonna 2018 voimaan astuneen varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Päivähoito on näin osa tätä kokonaisuutta, jonka täydentää pedagogisesti perustellut kasvatuksen ja opetuksen osa-alueet.

Varhaiskasvatuksen esimiehenä sivistysjohtajalla oli henkilökunnan kanssa säännölliset tapaamiset. Viikoittain pidettiin viikkosuunnitelmaan liittyvä palaveri ja kuukausittain omat työyhteisön palaverit tai kokoukset. Henkilökunnalla oli mahdollisuus saada päivittäin yhteys puhelimitse, sähköpostilla tai Teams-yhteyden kautta omaan esimieheen, vaikka hän toimikin hallinnollisena esimiehenä, eikä ollut aina saatavilla ryhmäperhepäivähoidon tiloissa. Sivistysjohtaja työskenteli vuoden 2022 lähityöpäivät pääosin työpisteellään Luhangan koululla, ja oli näin myös fyysisesti tavoitettavissa henkilökunnalle useampana päivänä viikossa.

Hyvityskäytännöt lasten poissaolojen aikana vanhemmille olivat käytössä, samoin ilmoitusvelvollisuus keväällä ja syksyllä lasten poissaoloista lomien tai muiden vapaiden vuoksi. Tämä auttoi suunnittelemaan toimintaa, järjestämään sisäisiä työjärjestelyjä tai sijaisuuksia. Ryhmäperhepäivähoito sijaitsee Luhangan koulun yhteydessä, mikä mahdollisti henkilökuntaresurssin joustavan käytön siellä, missä sitä tarvittiin ja mahdollisti sijaisuuksien järjestämisen sisäisin järjestelyin.

Luhangan varhaiskasvatuksessa alettiin tehdä uutta varhaiskasvatussuunnitelmaa kesällä 2022. Se valmistuu elokuussa 2023. Lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat laadittiin yksilöllisesti jokaiselle lapselle yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä Luhangan koulun kanssa. Viikoittain varhaiskasvatus ja esikoululaiset leikkivät yhdessä, kerran kuukaudessa he osallistuivat musiikkileikkikouluun esikoululaisten kanssa ja käyttivät säännöllisesti koulun liikuntatiloja. Yhteistyötä on tehty aiemmin ennen koronapandemiaa myös ikäihmisten kanssa Tuuliharjussa. Varhaiskasvatuksesta käytiin säännöllisesti myös kirjaston satutunneilla ja asioitiin kirjastossa.

Luhangan varhaiskasvatuksen henkilökunta toimi vuoden 2022 aikana tarvittaessa koululla koulunkäynninohjaajina, jos lapsimäärä varhaiskasvatuksessa sen mahdollista.

Sivistystoimi

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Luhangan kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen kuuluvat sivistyksen toimialalta varhaiskasvatus, koulu-, kirjasto- ja vapaa-aikatoimi sekä vapaan sivistystyön(kansalaisopisto) lisäksi sivistystoimeen liittyvä hanketyö.

Vuonna 2021 järjestettiin kunnallisvaalit 13.6.2021. Sivistyslautakunnan nimi muutettiin hyvinvointilautakunnaksi ja lautakunta valittiin ajalle 1.8.2021–31.5.2025. Puheenjohtajaksi valittiin Pertti Seimola (varalla Ossi Rikkola) sekä jäseniksi Pentti Haverinen (Marja-Leena Nurminen), Emma Karppinen (Ville Nyman), Pirkko Vilkmán (Mervi Nicklen) ja Elina Virtaniemi (Aki Virtaniemi). Lautakunta koostuu neljästä jäsenestä + puheenjohtajasta kuten aikaisemminkin.

Hyvinvointilautakunta kokoontui yhden (1) kerran vuoden 2022 aikana. Lautakunnan nimi muutettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnaksi 23.8.2022. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui yhteensä kolme (3) kertaa ja pykälää kertyi yhteensä 32

Luhangan kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan perustehtävänä on sivistyksen toimialalta huolehtia esi- ja perusopetuksen, kirjastotoimen, liikunta ja vapaa-aikatoiminnan ja muun sivistystoiminnan toteuttamisesta ja kehittämisestä. Toiminnan peruseriaatteina ovat aktiivisuus, ajantasaisuus, turvallisuus, laatutietoisuus, monipuolisuus ja tasapuolisuus.

Vuodesta 2004 alkaen Luhangassa on jaettu vuosittain sivistystoimen palkinto. Sivistystoimen palkinto jaetaan joko yhdelle tai useammalle sivistyksen, kulttuurin tai vapaa-ajan saralla kunnostautuneelle kuntalaiselle. Toimintavuonna 2022 oli varattu kustannuspaikalla kulttuuri avustusrahoihin 900 €. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 1/2023 (31.1.2023) 8 § päätti valita sivistystoimen palkinnon saajaksi muusikko Sanna Klemetin. Perusteluina sivistys- ja hyvinvointilautakunta totesi, että Sanna Klemetti on kahden vuoden ajan esiintynyt useissa eri uutis- ja ajankohtaislähetyksissä sekä eri päivittäis- ja aikakauslehdissä. Merkittävää on, että kaikissa julkisissa esiintymisissä ja lausumissaan Klemetti puhuu aina Luhangasta ja luhankalaisista positiivisia ja myönteisiä asioita. Hän korostaa kunnan ainutlaatuisuutta, sydämellisyyttä ja rauhallisuutta. Sanna Klemetti edistää työllään Luhangan myönteistä mainetta valtakunnan tasolla esimerkillisesti. Klemetin taiteellinen työ taas laajentaa Luhangan kulttuurin toimialaa omalta osaltaan. Palkinnon suuruus oli 900 €.

Keski-Suomen Liikunta ry toivoi, että kunnat valitsevat omasta kunnastaan vuoden 2022 liikuntateko -palkinnon saajan. Palkittavan valinnassa tuli nostaa esiin kunnassa merkittävästi liikunta-aktiivisuutta lisäävä toimija/toiminta. Palkittava sai olla valmentaja, ohjaaja, urheiluseura tai muu toimija/toiminta. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi kokouksessaan 1/2023 (31.1.2022) 9 §, että Luhangan Vuoden 2022 liikuntateko -palkinnon saaja oli Latuset Oy/ Arto Kaukonen, Jyrki Heinonen ja Jukka Heinonen. Perusteluina todettiin, että Luhangan vuoden 2022 liikuntateko on Latuset Oy:n (Arto Kaukonen, Jyrki Heinonen ja Jukka Heinonen) latuverkostojen ylläpito Luhangassa. Latuverkostoa on pidetty yllä niin hyvin, että Luhangan ladut keräävät kaikenikäisiä kuntoilijoita koko Keski-Suomen alueelta. Talviurheilun mahdollisuus on lisäksi myös Luhangan koulun oppilaiden ilona päivittäin hiihtokaudella välitunti aktiviteettina ja liikuntatunneilla.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokouksessaan 2/2022 (27.9.2022) 18§ jakoi vapaa-aikatoimen avustukset vuodelle 2022 seuraavasti

Luhangan Väre ry	2 000 €
Tammijärven Tammi ry	2 000 €
Luhangan Ampujat ry	2 000 €
MLL:n Luhangan paikallisyhdistys ry	2 000 €

Esi- ja perusopetus

Toimintavuonna 2022 esi- ja perusopetusta annettiin Luhangan koulussa Tammijärvellä.

Luhangan koulussa oli 31.12.2022 yhteensä 44 oppilasta. Heistä neljä (4) osallistui esiopetukseen ja 40 perusopetukseen. Oppilaat tulivat Luhangan kouluun neljän (4) kunnan alueelta: Luhangasta, Joutsasta, Jyväskylästä ja Hartolasta.

Luhangan koulun kotikuntatilasto 31.12.2022

Kunta	Esiopetus	1.-6.lk	Yhteensä
Hartola		1	1
Joutsa	1	5	6
Jyväskylä	-	2	2
Luhanka	3	32	35
Yhteensä oppilaita	4	40	44

Luhangan koulun henkilökunta

Vuonna 2022 Luhangan koululla työskenteli yhteensä neljä (4) luokanopettajaa. Luokanopettajista kolme (3) työskenteli vakinaisessa luokanopettajan virassa. Yksi luokanopettajista toimi päätoimisena tuntiopettajana (luokanopetus) määräaikaisessa tehtävässä ajalla 9.8.22-31.7.2023.

Yksi (1) päätoiminen tuntiopettaja opetti koulussa englannin kieltä ja toimi toisena ohjaajana koulun iltapäivätoiminnassa. Erityisopetuksesta vastasi yksi (1) päätoiminen tuntiopettaja (erityisopetus) (16 h/viikko). Elokuusta 2022 alkaen koulun laaja-alaiselle erityisopettajalle kuului myös varhaiskasvatuksen erityisopetuksen konsultointitehtävä maksimissaan 8 tuntia / kuukaudessa. Tämä muutos johtui 1.8.2022 voimaan tulleesta varhaiskasvatuslain päivityksestä. Luhangan varhaiskasvatuksessa ei ole omaa varhaiserityisopettajaa. Varhaiskasvatuslain muutoksen jälkeen kaikilla varhaiskasvatuksen asiakkailta on oikeus kolmiportaiseen tukeen ja kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä on annettava tarvittaessa erityisopetusta. Esiopetuksesta vastasi vuonna 2022 esiluokanopettaja.

Koulun henkilökuntaan kuului yksi (1) vakituinen koulunkäynninohjaaja, joka työskenteli oppitunneilla kouluaikaan ja iltapäivällä hän toimi vastuullisena ohjaajana iltapäivätoiminnassa eli ilttiksessä. Lisäksi koululle palkattiin yksi (1) henkilökohtainen avustaja määräaikaiseen tehtävään ajalle 9.8.-31.12.2022. Hän opiskeli samalla lastenohjaajan perustutkintoa ja suoritti koulunkäynninohjaajan opintoja oppisopimuksella. Henkilökohtainen avustaja mahdollisti oppilaan koulunkäynnin toteuttamisen Luhangan koulussa, sen sijaan, että olisi jouduttu turvautumaan kalliiseen erityisopetuksen ostoon erityiskoulusta toiselta paikkakunnalta. Samalla tämä työntekijä toimi joustavasti sijaisena sekä varhaiskasvatuksessa että koulunkäynninohjauksessa.

Luhangan kuntaan on palkattu 1.8.2021 alkaen vt. sivistysjohtaja ja hän toimi virkaa tekevänä 3.12.2022 asti. Sivistysjohtajan valinta sai lainvoiman valitusajan jälkeen 4.12.2022 alkaen Hämeenlinnan hallinto- oikeuden hylättyä valinnasta tehdyn oikaisuvaatimuksen 31.10.2022. Sivistysjohtajan tehtäviin kuuluivat Luhangan

koulun rehtorin ja kirjaston esimiehen tehtävien lisäksi varhaiskasvatuksen esimiehenä toimiminen ja kunnan varhaiskasvatuksesta vastaaminen. Sivistysjohtajan tehtäviksi määriteltiin vastata oman toimialansa talouden ja toiminnan suunnittelusta ja seurannasta. Sivistysjohtaja toimi päätöksenteossa valmistelijana ja esittelijänä. Sivistysjohtaja kuului kunnan johtoryhmään ja toimi tiiviissä yhteistyössä kunnan kaikkien toimialojen kanssa. Sivistysjohtajan toimiala on laaja ja siihen kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, kirjasto, kansalaisopisto, kulttuuri, nuorisotyö, liikunta, ulkoilu ja hanketyö.

Luhangan koulun henkilökunnan kokoonpano 1.8.-31.12.2022

Opetushenkilökunta	Työsuhde (virka/määräaikainen)	Opetusvelvollisuus/ työtunnit/viikko
Luokanopettaja	Virka toistaiseksi	24 h /23 h
Luokanopettaja	Virka toistaiseksi	24 h /26 h
Esiluokanopettaja	Virka toistaiseksi	24 h/ 23 h
Luokanopettaja	Virka määräaikainen 9.8.22- 31.7.2023 asti	16 h/ 21 h
Päätoiminen tuntiopettaja (englanti)	Virka toistaiseksi	16 h/ 17 h
Päätoiminen tuntiopettaja (erityisopetus)	Virka toistaiseksi	16 h/ 17 h
Muu henkilökunta	Yhteensä	120 h/ 127 h
Koulunkäynninohjaaja	Työsuhde toistaiseksi	38 h 15 min/viikko
Koulunkäynninohjaaja	Työsuhde määräaikainen 9.8.- 31.12.2022	38 h 15 h/viikko
Vt.sivistysjohtaja/ rehtori	Virka määräaikainen ajalla 1.8.21-3.12.2022	36 h 15 min/viikko
Sivistysjohtaja/rehtori	Virka toistaiseksi alkaen 4.12.2022	36 h 15 min/viikko

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 1/2022 23.3.2022 9§ päättänyt hyväksyä Luhangan koulun tuntikehykseksi 127 h lukuvuodelle 2022–2023.

Luhangan koulussa ja varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2022 aikana kaksi (2) TET- harjoittelijaa Joutsan yhtenäiskoulusta. Jyväskylän kristilliseltä opistolta oli yksi (1) lastenohjaaja työharjoittelussa ja yksi (1) oppisopimusopiskelija.

Luhangan kunnassa esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta ennen esiopetuksen alkua ja sen jälkeen järjestettiin vuonna 2022 ryhmäperhepäivähoitokodissa. Koulun alkuopetuksen oppilaiden osalta aamupäivätoimintaa järjestettiin samoin tarvittaessa varhaiskasvatuksessa. Tähän toimintaan vuonna 2022 osallistui yhteensä kolme (3) lasta. Luhangan koulun vakituinen koulunkäynninohjaaja toimi vastuuhjaajana koululaisten iltapäivätoiminnassa. Hänen lisäksi kolmena iltapäivänä avustavana ohjaajana ja vakituksena sijaisena vastuuhjaajan poissa ollessa toimi englannin kielenopettaja. Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin vuonna 2022 päivittäin klo 12.45–16.00 välisenä aikana. Koululaisten iltapäivätoiminta täytti lakisääteisen iltapäivätoiminnan kriteerit, joten Luhangan koulu sai valtion myöntämän valtionosuuden toiminnan järjestämiseen. Tämä valtionosuus määräytyi vuoden 2021 ohjaustuntien mukaan.

Koululaisten iltapäivätoimintaan vuonna 2022 osallistuneet lapset

Kuukausi	Lapsia
tammi	17
helmi	17
maalis	17
huhti	17
touko	17
elo	14
syys	14
loka	14
marras	14
joulu	14
Yhteensä	

Koululaisten iltapäivätoimintaan koulupäivin sai ilmoittautua ensisijaisesti kaikki Luhangan koulun 1.–2. luokan oppilaat sekä muiden vuosiluokkien erityisen ja tehostetun tuen tarpeessa olevat oppilaat. Koululaisten iltapäivätoiminnassa toimi vuonna 2022 yksi ryhmä. Ryhmäkoko määräytyi niin, että yhtä ohjaajaa kohti ryhmässä oli maksimissaan 12 lasta. Tämä määrä ylittyi tiistaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin ja siksi ohjaajia toimi näinä päivinä ryhmässä kaksi. Iltapäivätoiminnassa ryhmän koko vaihteli kuitenkin päivittäin. Koululaisten iltapäivätoiminnasta perittiin osallistumismaksu perheiltä. Kunta järjesti toiminnassa mukana oleville kuljetuksen kerhoon ja kotiin koulukuljetusaikoina.

Iltapäivätoiminnassa tarjottiin lapsille välipala. Välipala tilattiin Luhangan kunnan keskuskeittiöltä. Kesätoimintaa järjestettiin ajalla 6.6.–23.6.2022 ja siihen osallistui 18-19 lasta. Kesätoiminnassa oli mukana kesätyössä yksi (1) luhankalainen nuori. Kuljetuksia ei järjestetty kesätoimintaan osallistuville.

Kesäilttikseen osallistui kesäkuussa 18 lasta

Luhangan koulun kerhotoiminta v. 2022

Luhangan koululla keväällä 2022 ei toiminut harrastekerhoja koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi.

Koulun kerhotoiminta käynnistettiin syyskuussa 2022 kun koululla aloitti maanantaisin pikkukokkikerho 0.-2. luokkalaisille ja torstaisin junnukokkikerho 3.-6. luokkalaisille. Kerhot olivat suosittuja ja niissä kokoontui kerran viikossa kahden tunnin ajan 11+8 oppilasta eli yhteensä 19 oppilasta. Maanantaisin ja torstaisin kokkikerhojen kanssa vuorotteli heppa- ja kepparikerho ja kahteen eri kerhoon osallistui yhteensä 16 oppilasta. Keskiviikkoisin kokoontui puuhakerho 0.-2. luokkalaisille ja siellä kävi yhteensä 13 oppilasta. Perjantaisin kokoontui kirjallisuuskerho, jossa kävijä määrä oli yhteensä 3 oppilasta.

Luhangan koulun vanhempainyhdistys on järjestänyt perinteisesti erilaisia tapahtumia kartuttaakseen rahaa vanhempainyhdistyksen tilille esim. tuotemyyntiä. Tilillä olevilla rahoilla katetaan Luhangan koulun oppilaiden retkikustannuksia, joista tärkeimpänä leirikoulukustannukset. Luhangan vanhempainyhdistys lahjoitti Luhangan koululle vaijeriliukulaitteen vuonna 2021. Vanhempainyhdistys osallistui lauantai koulupäivään 1.10.2022 pitämällä puffettia. Teemana oli yleisurheilukilpailut Joutsan urheilukentällä ja samalla vietettiin kodin ja koulun päivää. Koulumme 5. ja 6. luokka järjestivät 4.10.22 koko koululle iltatilaisuutena Halloween-discon.

Luhangan varhaiskasvatus ja koulu noudattavat sivistystoimenlautakunnassa 9.9.2015 §48 hyväksyttyä kulttuurisuunnitelmaa. Luhangan kunnan kulttuurisuunnitelma eli kulttuuripolku on luhankalaisen tavoitteellisen kulttuurikasvatuksen kulttuurisuunnitelma. Se sisältää kulttuurin vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen Luhangan koulun oppilaan, esikoulusta kuudenteen luokkaan, tulisi vuosittain saada. Kulttuuripolku etenee seitsemän vuoden syklissä. Näin jokainen koululainen pääsee osalliseksi jokaisesta teemavuodesta, eli polunmutkasta. Kulttuuripolulla kulkeminen kasvattaa lasten kulttuurista yleissivistystä, tukee kulttuuri-identiteetin muodostumista, vahvistaa luovuutta, mielikuvitusta ja itsetuntoa. Samalla kulttuurin moninaisuus tulee tutuksi. Se antaa rohkeutta kohdata uusia taidemuotoja sekä liikkua ennakkoluulottomasti taiteen ja kulttuurin rajapinnoilla. Syyslukukaudella 2022 teemana kulttuuripolulla alkoi kulttuuriperintö.

Luhangan koululla on ollut sopimus Visman (ent. Starsoft) kanssa kevästä 2017 asti. Tällä sopimuksella Wismalta on ostettu Luhangan koulun käyttöön asianhallintajärjestelmä Primus. Primus sisältää oppilaitoksen tietojenhallintarekisterin, arviointivälineen ja Luhangan koulun virallisen tietojen välitysjärjestelmän Wilman. Wilmaa käytetään kodin ja koulun väliseen viestintään. Wilman avulla huoltajat seuraavat oppilaansa opintosuorituksia ja poissaoloja. Wilman kautta voidaan lähettää perheille suojattuja viestejä ja tiedotteita. Koulun henkilökunta voi kannustaa ja antaa myönteistä palautetta oppilaalle Wilman kautta tuntimerkintöjä antamalla. Luokan- ja aineenopettajat vastaavat oppilaiden poissaolojen ja arvioinnin merkinnöistä Wilmaan. Wilmaan dokumentoidaan oppilaiden henkilökohtaiset pedagogiset asiakirjat. Pedagogiset asiakirjat ovat tehostettua tukea saavien oppilaiden henkilökohtaiset oppimissuunnitelmat samoin kuin erityistä tukea saavien oppilaiden henkilökohtaiset oppimisen järjestämistä koskevat suunnitelmat. Kaikki näihin liittyvät huoltajien ja oppilaiden väliset tapaamiset ja säännöllinen suunnitelmien arviointi ja päivittäminen ovat myös Wilmaan kirjattavia asiakirjoja. Wilmaan dokumentoidaan myös oppilashuollollinen monialainen yhteistyö oppilashuoltokertomuksina. Wilmaan kirjataan lisäksi kaikki koulun käytettävissä olevat kurinpidolliset toimenpiteet kasvatustietokoneiden ja jälki-istuntojen osalta.

Luhangan koulun tietotekniset laitteet on hankittu keskitetysti Atealta. Koululla on käytössä vuonna 2020 koululle hankitut 32 Chromebook-laitetta oppilaiden ja henkilökunnan käytössä. Oppilaiden käytössä on sen lisäksi 9 Ipad-laitetta ja syksyllä 2021 käyttöön saatiin Ipad-laitetta lisää 11 kappaletta.

Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi on myöntänyt Luhangan koululle Vihreän lipun osoitukseksi suunnitelmallisesta ja korkeatasoisesta ympäristökasvatustyöstä. Vihreä lippu on kansainvälinen kestävän kehityksen ohjelma ja kasvatusalan ympäristösertifikaatti, joka toimii jo 68:ssä eri maassa ympäri maailman. Ohjelman avulla koulu on onnistunut konkreetisoimaan kestävän kehityksen periaatteita liittämällä ne jokapäiväiseen kasvatustoimintaan. Lapset ovat Vihreä lippu -toiminnassa aktiivisia vaikuttajia aikuisten rinnalla niin suunnittelussa, päätöksenteossa, toteutuksessa kuin tulosten arvioinnissakin. Vihreä lippu toimintaan kuulumisesta peritään lukuvuosimaksu 275 €.

Luhangan sivistystoimi on mukana maakunnallisessa jatkoyhteistyöhankeessa ”Keski-Suomen tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen – Keski-Suomen tutoropettajaverkosto II”. Hanke on ensivaiheessa määritelty ajalle 1.6.2019–31.7.2021. Hanke sai syksyllä 2021 jatkoaikaa kesäkuuhun 2022 saakka.

Uutena hankkeena vuonna 2022 alkoi ”Vaativan erityisen tuen, ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen tuen kehittäminen inklusiivissa toimintaympäristöissä. VIP- hankkeessa ovat mukana Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Petäjävesi ja Luhanka. Luhangassa vuoden 2022-2023 aikana koulutetaan varhaiskasvatukseen ja kouluun yhteensä kolme (3) omaa nepsy- tsempparia. Nepsy- tsemppareiden tarkoituksena on jalkauttaa kasvatukseen ja opetukseen neuropsykiatrisesti oireilevien lasten tueksi erilaisia toimintatapoja ja -malleja. Hankekuntien varhaiskasvatuksen ja opetuksen henkilökunnalla on mahdollisuus

osallistua hankkeen järjestämiin koulutuksiin hankkeen aikana. Luhangan kunnan osuus hankkeesta on hankerahan osuudelta 1500 euroa ja oma vastuu osuus on 261 euroa.

Kansalaisopisto

Luhangan kunta osti vuonna 2022 kansalaisopistopalvelut Jyväskylän kansalaisopistolta. Kansalaisopiston keskeinen tehtävä on yleissivistävä aikuiskoulutus ja sen kehittäminen. Opiston toiminnan tavoitteena on kannustaa kaikkia kuntalaisia kehittämään omia kykyjään ja taipumuksiaan niillä osaamisen alueilla, jotka opiskelijaa itseään kiinnostavat ja jotka rikastuttavat sekä yksilöä että hänen ympäristöään.

Kansalaisopiston kurssitarjonta syyslukukaudella 2022

Luhangan koulu, Luhanka	Kehräämö, Luhanka	Kylätalo, Luhanka	Hauhanpohjantie 84, Luhanka
Musiikkikurssi Kankaankudonta B SeniorikuntoliikuntaA Kuntosaliharjoittelu tutuksi	Kankaankudonta A	Tuunaa ja ompele uutta Voimajooga Seniori kuntoliikunta B Hyvinvointipäivä aikuisille	Taonnan peruskurssi

Kansalaisopiston kurssitarjonta kevätkaudella 2022

Luhangan koulu, Luhanka	Kehräämö, Luhanka	Kylätalo, Luhanka	Hauhanpohjantie 84, Luhanka
Musiikkikurssi Kankaankudonta B SeniorikuntoliikuntaA Kuntosaliharjoittelu tutuksi	Kankaankudonta A	Tuunaa ja ompele uutta Voimajooga Seniori kuntoliikunta B Hyvinvointipäi- vä aikuisille	Taonnan peruskurssi

Musiikki- ja taideoppilaitokset

Musiikki- ja taideopetusta ostetaan Puulan seutuopistolta Joutsasta. Luhangan kunta on tehnyt Puulan seutuopiston kanssa sopimuksen 1997. Oppilaspaikoista sovitaan vuosittain ja paikkoja on n. 2. Toimintavuonna 2022 ei ollut yhtään paikkaa käytössä.

Vapaa-aikatoimi

Luhangan koulun liikuntasalin käytön maksuttomuus on mahdollistanut eri lajien ja eri seurojen harrastamisen hyvissä tiloissa ilmaiseksi. Luhangan koulun liikuntasalissa on sekä varattuja että vapaita käyttövuoroja, jolloin kyläläiset saavat vapaasti käyttää tiloja liikunnan harrastamiseen. Salin yhteydessä on myös kuntosali. Liikuntasalin vuorot varataan koulun syyslukukauden alkaessa.

Luhangan koululla vanhassa koulurakennuksessa on luokkatila, jota seurat ja yhdistykset voivat käyttää kokoustilana ilmaiseksi.

Kylätalolla on pienryhmätiloja ja kuntosali on avoinna kuntalaisten käyttöä varten ilmaiseksi. Kylätalon voi varata kunnanviraston kautta erilaisia yksityistilaisuuksia varten. Kylätalolla pidetään myös kansalaisopiston vetämiä kursseja. Kylätalon piha-alueelle on rakennettu kuntoportaat toimintavuonna 2020 yhteistyössä Luhangan kyläyhdistys LuJu ry:n kanssa. Syksyllä 2021 piha-alue täydentyi Luhangan Lions Clubin Ladyjen lahjoittamilla ulkokäyttöön tarkoitetuilla kuntosalivälineillä.

Sekä Luhangan koulun että Kylätalon pihalla on kunnan ylläpitämät leikkialueet leikkitelineineen.

Luhangan kunta on tarjonnut kesällä 2022 uimakoulutoimintaa Tammijärven rannassa. Kyläsauna Tammijärvellä on ollut tarpeellinen kesällä uimakoululaisille. Talvella on sekä Luhangan kirkonkylällä että Tammijärvellä kunnossa pidettävät hiihtoladut ja luistelukaukalo.

Liikuntapuisto Tammijärvelle -projekti on alkanut vuonna 2019 frisbeegolf-radan rakentamisella Luhangan koulun ympäristöön. Vuonna 2020 rakennettiin kaksikerroksinen leikkimökki Luhangan koulun pihalle talkoovoimin.

Kirjasto

Luhangan kunnassa on kaksi kirjastoa: Tammijärven kirjasto ja pääkirjasto kylätalolla. Kirjastoissa on yksi yhteinen kirjastonhoitaja, joka hoitaa kirjastopalveluja vuoropäivinä molemmissa toimipisteissä.

Kertomusvuonna pääkirjaston ja Tammijärven kirjaston aukiolotunnit olivat yhteensä 1 672 tuntia (1 734 tuntia v. 2021), mistä Tammijärven kirjaston osuus oli 873 h ja pääkirjaston osuus 799 tuntia. Edellisvuoteen verrattuna aukioloaika laski jonkin verran, sillä molemmat kirjastot olivat avoinna vähemmän.

Luhangan kunnankirjaston toimipisteiden aukioloaikoihin ei tullut juurikaan muutoksia toimintavuonna 2022, koska molemmat toimipisteet olivat normaalisti avoinna sekä kesän että ympäri vuoden, sillä pääkirjastossa ei ollut laajennettuja aukioloaikoja kesällä 2022.

Kirjastoaineisto ja hankinta:

Kunnankirjaston kokoelma koostui 31.12.2022 seuraavasti:

Taulukko

	Aineisto	Hankinta 2022	Lehdet
Kirjat	19 748	499	-sanomalehdet 7
Muu aineisto	1 078	32	- aikakauslehdet 80
Yhteensä 31.12.2022	20 826	531	

Luhangan kunnankirjaston kokoelma sisälsi kertomusvuonna yhteensä 20 826 eri nimekettä (20 724 v. 2021). Vuonna 2022 kirjoja oli yhteensä 19 748 (19 675 kappaletta) ja muuta aineistoa kuten karttalehtiä, nuotteja ja audiovisuaalista aineistoa 1 078 kappaletta (1 049 kappaletta). Pääkirjastossa tilastoitiin olevan 12 016 kirjaa ja 468 muuta aineistoa. Tammijärven kirjastossa puolestaan oli 7 732 kirjaa ja muuta aineistoa 610 vuoden 2022 lopussa.

Luhangan kunnankirjastoon tehtiin hankintoja yhteensä 531 kappaletta, josta kirjoja yhteensä 499 kappaletta ja muuta aineistoa 32 kappaletta. Muuksi aineistoksi lasketaan tässä yhteydessä karttalehdet, nuotit ja audiovisuaalinen aineisto eli videot, cd-levyt, cd-rom-levyt, äänikirjat, äänilevyt, kasetit, dvd:t ja moniviestimet. Aikakaus- ja sanomalehtiä ei lasketa kokoelma- eikä hankintalukuihin. Viime vuonna pääkirjastoon hankittiin kirjoja yhteensä 304 (330 kappaletta v. 2021) ja muuta aineistoa 13 kappaletta eli 10 äänikirjaa, 1cd, 1 nuottijulkaisu ja 1 esine. Sen sijaan Tammijärven kirjaston kokoelmiin liitettiin 195 kirjaa (187 kappaletta v. 2021) ja muuta aineistoa: 15 äänikirjaa, 1 nuottijulkaisu ja 3 esinettä. Hankinta laski edellisvuoteen verrattuna hieman.

Poistoja tehtiin yhteensä 429 kappaletta: kirjastojen kokoelmista poistettiin 426 kirjaa, 2 äänikirjaa ja 1 kartta. Tammijärven kirjaston kokoelmista poistettiin 216 kirjaa ja 2 äänikirjaa. Pääkirjastosta poistettiin 210 kirjaa ja 1 kartta. Lehtien poistoja ei lasketa opetusministeriön tilastoihin.

Vuonna 2022 Luhangan pääkirjastoon ilmestyi 5 sanomalehteä koko vuoden: Helsingin Sanomat, Itä-Häme, Joutsan Seutu, Maaseudun tulevaisuus ja Keski-suomalainen. Loppuvuodesta lukien pääkirjastoon tilattiin tulemaan Kotimaa. Tammijärven kirjastoon puolestaan tuli 2 lehteä: Joutsan Seutu ja Helsingin Sanomat. Aikakauslehtiä ja kokoelmiin liitettyjä ammatti- ja ilmaislehtiä tuli kirjastoihin yhteensä 80 viikkovuosikertaa, joista Tammijärven kirjastoon 26 viikkovuosikertaa ja pääkirjastoon 54 viikkovuosikertaa. Edellisvuoteen verrattuna lehtimäärä laski jonkin verran, sillä vuonna 2021 tuli yhteensä 85 ammatti-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehteä.

Kirjastoaineisto kirjastoissa

Taulukko

	Pääkirjasto	Tammijärvi	Yhteensä
Kirjat	12 016	7 732	19 748
Muu aineisto	468	610	1 078
Yhteensä 31.12.2022	12 484	8 342	20 826

Lainaustoiminta ja kirjaston käyttö

Vuonna 2022 Luhangan kunnankirjastosta lainattiin yhteensä 6 373 (7 100) kirjaa, nuottia, karttaa, lehteä tai av-aineistoa, (kokonaislainaus = paikallislainat + saadut kaukolainat). Paikallislainoiksi lasketaan suoraan asiakkaille omista kokoelmista annetut lainat ja niiden uusinnat. Kirjastot eivät lähettäneet kaukolainoja kertomusvuonna 2022. Kirjastoista kirjoja lainattiin yhteensä 5 733 (6 312) kappaletta ja muuta aineistoa 640 (779) kappaletta. Kirjastot eivät myöskään saaneet kaukolainoja viime vuonna. Kirjoja pääkirjastosta lainattiin 3 079 (2 987) kirjaa ja muuta aineistoa 372 (366) kappaletta ja Tammijärvellä puolestaan lainattiin kirjoja 2 654 (3 325) kappaletta ja muuta aineistoa 268 (413) kappaletta. Kokonaislainaus laski jonkin verran edellisvuoteen verrattuna. Viime vuonna kokonaislainaus oli asukasta kohden 9,1 kappaletta ja edellisvuonna 10,2 kappaletta.

Taulukko

	Pääkirjasto	Tammijärvi	Yhteensä
Lainaus yht.	3 451	2 922	6 373
Kirjalainat	3 079	2 654	5 733
Muun aineiston lainat	372	268	640
Saadut kaukolainat	0	0	0
Paikallislainaus yht.	3 451	2 922	6373
Lähetetyt kaukolainat	0	0	0
Lainaus/asukas			9,1
Kirjastokäynnit	1 549	1 618	3 167
Kirjastokäyntejä/ asukas			4,5
Lainaajia	136	101	196

Vuonna 2022 Luhangan kunnankirjastoon tehtiin 3 167 (3 102) kirjastokäyntiä, josta Tammijärven kirjastoon 1 618 (1 521) käyntiä ja pääkirjastoon 1 549 (1 581) käyntiä. Kirjastokäynnit nousivat 2,1 % edellisvuoteen verrattuna. Tammijärven kirjastossa asioi päivittäin keskimäärin 11 asiakasta kertomusvuonna ja edellisvuonna 10 asiakasta, joten keskimääräinen käyntimäärä nousi hieman. Pääkirjastossa asioi päivittäin 11 asiakasta ja edellisvuonna 10 asiakasta ja näin ollen kävijämäärä nousi hieman myöskin pääkirjastossa tilastointivuonna 2022. Lainausoikeuttaan käytti yhteensä 196 eri asiakasta Luhangan kunnankirjastojen toimipisteissä, edellisvuonna lukema oli 203 eri asiakasta. Uusia lainaajia Tammijärven kirjasto sai 7 henkilöstä ja pääkirjasto 9 henkilöstä.

Yleistä

Kirjastonhoitaja on pitänyt aikuisten lukupiiriä yhteistyössä Luhangan Marttojen kanssa viime vuonna alkukevästä lähtien koronapandemian takia. Lasten lukupiirejä, kirjavinkkauksia ja satutunteja on pidetty esikoululaisille ja 1.-6.luokkalaisille. Lisäksi satutunteja on järjestetty päivähoiton lapsille.

Kaikissa Keskikirjastoissa on käytössä Axiellin Aurora kirjastojärjestelmä.

Toimintavuonna 2020 Axiellin Arena-verkkokirjaston tilalle tuli uusi verkkokirjasto Keski-Finna (keski.finna.fi). Kirjastokortin lisäksi asiakas tarvitsee kirjastostaan saatavan salasanan käyttääkseen verkkokirjaston palveluita.

Keski-Suomen maakunnan kirjastojen välillä kuljetetaan seutulainoja pari kertaa viikossa.

Luhangan kirjastoissa on yhteensä 8 tietokonetta, joista osa on kirjastonhoitajan ja osa asiakkaiden käytössä. Lisäksi Tammijärven kirjastossa on 8 siirrettävää tablettia ja pääkirjastossa 1 siirrettävä tabletti sekä asiakkaiden että henkilöstön käyttöön.

9.3.2021 pääkirjasto aloitti toimintansa kylätalolla. Uuteen toimipisteeseen hankittiin vuonna 2022 uusia kirjahyllyjä yhteensä 9 kappaletta Kinnarpsilta ja 1 kappale Iskusta.

Tekninen toimi

Lupalautakunta / Tekninen ja ympäristölautakunta

		Läsnä kpl
Puheenjohtaja	Hannu Inkeroinen	4
Varapuheenjohtaja	Sakari Halmemies	5
Jäsen	Pirjo Kosonen	5
Jäsen	Kimmo Laine	5
Jäsen	Karoliina Heikkonen	0
Varajäsenet		
Hannu Inkeroinen varajäsen	Risto Masalin	1
Sakari Halmemies varajäsen	Vuokko Kalmari-Haverinen	0
Pirjo Kososen varajäsen	Satu Satosaari	0
Kimmo Laineen varajäsen	Janne Solatie, 18.5.2022 saakka	0
Kimmo Laineen varajäsen	Ville Nyman 18.5.2022 alk	0
Karoliina Heikkosen varajäsen	Antti Aro	0
Esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	Risto Salonen	5
Esittelijä	Marika Masalin-Weiijo	5
Kunnanjohtaja	Tuomo Kärnä	0
Kunnanhallituksen pj.	Hilkka Weiijo	2

Kokoukset

Kertomusvuoden aikana pidettiin (3+2) lautakunnan kokousta, joissa pöytäkirjaan on kirjoitettu 54 pykälää / 79 sivua.

Rakennusluvut

Vuonna 2022 rakennusluvut on myöntänyt rakennustarkastaja Risto Salonen.

Lupapäätökset jakoutuivat seuraavasti:

Rakennuslupa	24 kpl
Rakennusluvan jatko	2 kpl
Toimenpidelupa	8 kpl
Ilmoitus	2 kpl
Purkamislupa	1 kpl
Purkamisilmoitus	3 kpl
Poikkeamispäätös	2 kpl

Valvontatoimenpiteet

Suoritettuja valvontatoimenpiteitä oli yhteensä 22 kpl.

Yksityistiet

Yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnettiin avustuksia 30.000 €. Avustettavia yksityisteitä oli 25 kpl ja maksettu vähimmäisavustus tiekunnalle oli 51 €.

Liikenneväylät

Kunnossapidettävää tiestöä kunnan hoidossa oli n. 4,75 km ja lisäksi kunnan ylläpitämä jäätie Kesäniemeen n. 3 km.

Ympäristönsuojelu

Kunnan ympäristönsuojelu tuottaa kunnan asukkaille, yrityksille ja yhteisöille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväalueeseen kuuluvia palveluja. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen tekee hylättyjen ajoneuvojen siirto- ja romutus päätökset. Eri tehtäväalueita ovat ilman suojeleminen, jätehuollon valvonta, luonnonsuojelu, maa-ainesten otto, meluntorjunta ja vesien suojeleminen. Työmuotoja ovat esimerkiksi lupa-asioiden ratkaiseminen, valvonta, ohjaus, neuvonta ja lausuntojen antaminen.

Ympäristötarkastaja oli paikalla yleensä kahtena päivänä viikossa (maanantai ja tiistai). Muina aikoina ympäristötarkastajan palvelua myytiin Joutsan kunnalle.

Jätehuolto

Kunnassa on käytössä rinnakkaiset jätehuoltojärjestelmät: sopimusperusteinen jätteenkuljetus ja kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Edellinen tarkoittaa sitä, että jätteen haltija tekee sopimuksen jäteyrittäjän kanssa jätteiden kuljetuksesta ja hankkii oman jäteastian sekä suorittaa maksun kyseiselle yrittäjälle. Jälkimmäisessä jätteen haltija tuo jätteen kunnan keräyspisteeseen.

Kunnassa on seitsemän sekajätteen keräyspistettä. Keräyspisteitä ovat Kettukangas, Keihäsniemi, Rekolankyläntien risteys, Tammipohja (vanha meijeri), Hauhanpohjantien risteys sekä Lempäässä Papinmäen risteys ja Rantakylän- ja Kesäniementien risteys. Kirkonkylän sataman sekajäteastia on tarkoitettu ainoastaan satamaa käyttäville. Kunnassa aloitettiin muovipakkausjätteen keräys. Muissa pisteissä paitsi Papinmäen risteyksessä kerätään kuivajätteen ohella keräyspaperia, kartonkia, lasia, muovia ja metallia. Lisäksi kunta järjestää muovijätteen keräyksen Rinki-ekopisteelle satamaan. Jätehuollon ohjeita ja verkkosivuja uusittiin ja kehitettiin tarpeiden mukaan. Kompostirekisterin kerääminen aloitettiin. Sekajätteen vastaanotto, keräys ja kuljetus kilpailutettiin (kunnanhallitus 4.7.2022 § 114 ja 14.11.2022 § 185).

Metalliromut, autonrenkaat, akut, öljynsuodattimet ja jäteöljy on toimitettu Auto- ja konekorjaamo Jarmo Ikoselle. Metallirohua varten kunta on vuokrannut em. paikkaan vaihtolavan Retekolta. Öljynsuodattimet ja jäteöljy on noudettu kunnan vaarallisen jätteen keräyksen yhteydessä.

Pysyvä SER-jätteen keräyskontti on Kylätalon pihalla os. Kotipellontie 1. Kierrätyspisteelle voi tuoda SER-jätettä Luhangan pääkirjaston aukioloaikoina. Konttiin voi jättää myös akut ja paristot. Kirjastonhoitaja avaa kierrätyskontin pyydettyä. Kontti pidetään muuten lukittuna mm. tietoturvasyistä.

Vaarallisen jätteen kiertävä keräys järjestettiin 11.6. Kiertävä keräysauto pysähtyi Tammijärvellä Auto- ja konekorjaamo Jarmo Ikosella, satamassa ja Keihäsniemen kierrätyspisteellä. Vaarallisia jätteitä voi tuoda ympärivuoden kunnan varastoon sopimalla siitä rakennustarkastajan kanssa. Lääkejätteitä ja viiltäviä ja pistäviä jätteitä kerätään Tammijärven apteekilla. Loppuvuodesta aloitettiin valmistelut vaarallisen jätteen kaapin saamiseksi Kylätalolle.

Jätehuollon maksut

Jätetaksaa uudistui vuoden alusta alkaen. Lupalautakunnan 26.10.2021 hyväksymän jätetaksan mukaan kunnan järjestämän keräyksen jätemaksu vakituisilta asunnoilta oli 80 € (sis.alv) /vuosi, kun kiinteistöllä asui yksi henkilö, 165€ (sis.alv) /vuosi, kun kiinteistöllä asui 2-3 henkilöä ja 200 € (sis.alv) /vuosi, kun kiinteistöllä asui 4-6 henkilöä. Mikäli kiinteistöllä asui yli kuusi henkilöä, lisämaksu edelliseen maksuluokkaan oli 30 € (sis.alv) /hlö. Maksulla katetaan sekajätteen keräyksestä, kuljetuksesta ja loppukäsittelystä aiheutuvia kustannuksia.

Sekä vakituisen että vapaa-ajan asunnon perusmaksu on 30 € (sis.alv) /vuosi. Perusmaksu on kotitalouskohtainen ja sillä katetaan mm. jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta ja vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikkojen ylläpidosta kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Vuonna 2022 Luhangassa kerätyt jätelajit, määrät ja toimituspaikka on esitetty oheisessa taulukossa.

Kerätyt jätemäärät Luhangan kunnassa vuonna 2022

Jätelaji	Paino tn	Toimituspaikka	Käyttötapa
Yhdyskuntajäte	207,37	Fortum Oy Riihimäki West Energy Oy Vaasa Riikinvoima, Varkaus	hyödyntäminen energiana hyödyntäminen energiana hyödyntäminen energiana
Keräyspaperi	11,54	Termex Saarijärvi	materiaalhyötykäyttö
Keräyspahvi ja kartonki	6,0	Corenso Pori	materiaalhyötykäyttö
Lasijäte	2,7	Rinki vast.ot. L&T Jkl	materiaalhyötykäyttö
Pien- ja romumetalli	6,3 10,88	Stena Metalli Oy Jyväskylä Reteko Oy	materiaalhyötykäyttö
Biojäte	8,00	Mustankorkea Oy	biokaasu
Kestopuu	1,8	Demolite Oy.Tuulos	kestopuun kierrätys
Pakkausmuovi	0,66	L&T Jyväskylä	materiaalhyötykäyttö
Lääkejäte ja terveydenhuollon erityisjäte	0,052		
Muu vaarallinen jäte	1,65		

SER-jäte (sis. Akut ja paristot)	6,727	Tramel Lahti	materiaalikierrätys
Liete:			
Saostuskaivoliete m ³	98,2	Joutsa Vesihuolto Oy	jätevedenpuhdistaminen
Umpikaivoliete m ³	490,6	Joutsan Vesihuolto Oy	jätevedenpuhdistaminen

Rakennustoiminta

Kunnan vuokratilaloissa kahteen asuntoon tehtiin pintaremontti.

Maa- ja metsätilat

Metsänmyyntituloja vuonna 2022 oli 125 000 € (toteuma 1–11). Maa-aines myyntituotot olivat 1378 € vuonna 2022 (toteuma 1–11).

Ruokahuolto

Vuonna 2022 Luhangan kunnan keskuskeittiöltä toimitettiin koululounaat, välipalat sekä iltapäiväkerhon välipalat Luhangan kouluun. Keskuskeittiö valmisti Palvelukeskus Tuuliharjun asukkaille kaikki päivän ateriat (aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen, iltapala ja muut välipalat). Myös vanhustentalojen- ja tukiasuntojen asukkaat käyttivät keskuskeittiön palveluita. Lisäksi keittiöllä valmistettiin varhaiskasvatuksen ateriat, sekä kotipalvelun ateriapalveluruuat.

Muita asiakkaita olivat mm. ikääntyvien päiväkeskustoiminta, sekä henkilöstöruokailu, myös muut kunnan tilaisuuksien tarjoilut (esim. kokoustarjoilut).

Keväällä tarjottiin juhlava pääsiäislounas ja vappuna vappulounas + simaa ja munkit. Juhlapäiviä muistettiin myös perinteisten leivonnaisten myötä: Runebergin tortut, ystävänpäivän makeat, laskiaispullat yms. Ruokavuoden kruunasi perinteinen jouluateria kaikille asiakkaille.

Ateriatyytyväisyys kyselyt järjestettiin päivähoidon ja koulujen asiakkaille. Tulosten perusteella toteutettiin myös koululaisten toiveruokaviikko.

Suoritteita valmistui vuonna 2022 yht. 30 000 kpl. Yhden suoritteen arvo 4,76 €.

Toiminta-ajatus ja henkilökunta

Ruokahuollon toiminta-ajatuksena on ruokapalveluiden tuottaminen laadukkaasti, taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti hyvää palvelua korostaen.

Ruokahuollossa työskentelee kokoaikaisesti kolme (3) työntekijää, ravitsemisvastaava ja kaksi (2) kokki/keittäjää. Lisäksi ruokahuollon palkkakuluissa on 30 % Luhangan koulun ruuanjakaja-siistijän palkkakuluja.

Toimittajat

Elintarvike toimittajina ovat kilpailutuksen perusteella toimineet: Valio (maitotalous), Kespro Oy (liha-, tukku- ja tuoretuotteet). Hankintasopimukset ovat voimassa 31.1.2024 saakka. Ruokahuolto kuuluu Hansel Oy:n kilpailuttamiin kuntahankintoihin, jonka kautta tulivat elintarvikkeet sekä non-food tuotteet. Maitovalmisteet eivät kuulu sopimukseen.

Paikallisia tuotteita on ostettu tarjonnan mukaan (sienet, mustikat, puolukat, kalaa yms.) ja täydennysostoissa on hyödynnetty paikallisen M-marketin palvelua.

Maaseututoimi

Luhangan maaseutuhallinnosta vastaa isäntäkuntamallilla Laukaan kunta. Maaseututoimen yhteistoiminta-alueen sopimuskuntia ovat Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Laukaa, Luhanka, Muurame, Toivakka ja Uurainen. Yhteistoiminta-alueeseen sisältyy myös tukihallintoyksikkö. Kuntien järjestettäväksi määrätty lakisääteinen maaseutuhallinto hoidetaan yhteistoiminta-alueen hallintoyksikössä Laukaassa. Sopimus sisältää kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät ja palvelut.

Lisäksi hallintoyksikössä toteutetaan maaseudun kehittämistoimintaa. Sopijaosapuolet ovat sitoutuneet noudattamaan toiminnassa yhdessä hyväksytyjä tavoitteita. Tavoitteita ovat maaseutupalvelujen turvaaminen lähipalveluna, tasapuolisuus, kuntien tiivis yhteistyö ja henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen sekä palvelujen hallittu kustannuskehitys ja maaseudun kehittämisen tehostaminen.

Yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaavana isäntäkuntana toimii Laukaan kunta sekä tukihallinnon että maaseudun kehittämisen osalta. Yhteistoiminta-alueen keskuspaikkana toimii Laukaan kunnan toimipiste.

Yhteistoiminta-alueen kuntien, joissa tukea hakevien tilalukumäärä on 150 tai yli, on järjestettävä palvelupiste. Muut yhteistoiminta-alueen kunnat, joissa tilalukumäärä jää alle 150, voivat säilyttää palvelupisteet. Palvelupisteiden kustannuksista ja järjestämisestä vastaavat sopijapuolen kunnat kukin osaltaan. Kunkin kunnan palvelupisteessä on viranhaltija paikalla maataloustukien hakuaikoina sekä muina aikoina asiakaslähtöisen palvelutarpeen mukaan.

Luhangassa maataloustukia hakeneita tiloja vuonna 2022 oli 28 kpl. Tukia maksettiin 824.350 euroa

Tukivuosi	ELY	Tiloja, lkm	Tila keskim, (ha)	Peruslohko lkm	Peruslohko keskim. (ha)	Kasvulohko lkm	Kasvulohko keskim. (ha)
yhteensä		28	32,35	681	1,62	751	1,47
2022	10 Keski-Suomen ELY-keskus	28	32,35	681	1,62	751	1,47

Maatilat Luhangassa kokoluokittain vuonna 2022

Tukivuosi	2022	2022
Kokoluokka (ha)	Tilat, kpl	Osuus
yhteensä	28	100%
- 9.99	8	29%
10 - 29.99	10	36%
30 - 59.99	5	18%
60 - 89.99	2	7%
90 -	3	11%

Luhankalaisten tilojen tuotantosuunnat vuonna 2022

Tukivuosi	2022	2022
Tuotantosuunta	Tiloja, kpl	Osuus
yhteensä	28	100%
01 Lypsykarjatalous	4	14%
02 Lihautojen kasvatusta	3	11%
10 Lammastalous	3	11%
13 Viljanviljely (myös viljan siemenviljely)	7	25%
17 Muu kasvituotanto (mm. heinä ja viherheinä)	11	39%

Luhankalaisten tilojen viljelemät pinta-alat kasvilajeittain vuonna 2022

Kasvi	Tukivuosi	2022
yhteensä		1 103,98
1120 Kevätvehnä		1,85
1230 Syysruis		5,02
1310 Rehuohra		69,31
1400 Kaura		79,60
1545 Seoskasvusto (viljat)		5,02
1602 Vihantavilja (kaura)		1,81
1603 Vihantavilja (vehnä)		39,51
2120 Rehuherne		9,00
4300 Auringonkukka		1,12
5210 Omena		0,58
6050 Viherlannoitusnurmi		12,28
6051 Viherlannoitusnurmi (ei ympäristösitoutusta)		5,84
6111 1-vuot. kuivaheinä-, säilörehu-, tuorerehunurmet		4,67
6112 1-vuotiset laidunnurmet		2,08
6121 Moniv. kuivaheinä-, säilörehu- ja tuorerehunurmet		519,95
6122 Monivuotiset laidunnurmet		85,72
6300 Luonnonlaidun ja -niitty		1,50
9404 Avokesanto		5,06
9405 Luonnonhoitopelto (nurmikasvit, väh. 2 v.)		26,87
9412 Viherkesanto (nurmi ja niitty)		12,57
9413 Viherkesanto (riista ja maisema)		4,50
9422 Monimuotoisuuspelto, riista		6,65
9620 Tilapäisesti viljelemätön ala		0,48
9630 Kasvimaa		1,05
9805 Ympäristösopimusala, pysyvä nurmi		1,09
9807 Ympäristösopimusala, muu ala		18,73
9808 Ympäristösopimusala, metsämaa		176,78
9811 Suojavyöhyke (sitoumus alkaen 2015)		5,34

Palo- ja pelastustoimi

Kunnan palo- ja pelastustoimi toteutuu Keski-Suomen pelastuslaitoksen kautta ostopalveluna. Pelastuslaitos toimii Jyväskylän kaupunginvaltuuston asettaman johtokunnan alaisena liikelaitoksena. Luhangan maksuosuus vuonna 2022 Keski-Suomen kuntien pelastustoimen menoista oli 60.120 €. Vuokratulot Luhangan pelastusasemasta olivat 13.555 €.

Joutsan paloasemaryhmä muodostuu Toivakan, Joutsan ja Luhangan kunnan sekä Jyväskylän kaupungin alueella toimivista palokunnista. Osallistuva henkilöstö on Luhangassa sopimushenkilöstöä. Päätoimista henkilöstöä toimialueella on paloasemaryhmästä vastaava aluepalomestari, palomestari ja palomies. Päätoiminen henkilöstö työskentelee Joutsan paloasemalla ja osallistuu kaikkiin pelastustoimen tehtäviin.

Luhangan kunnan alueella sijaitsee paloasemaa numero 39. Miehistö on sopimussuhteessa Jyväskylän kaupunkiin. Luhangan henkilöstö on erikoistunut hyvään ensivaste-palveluun.

Kalusto

Sammutusauto Scania P 113 ML/4200 – 27 vuotta vanha

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on suorittanut kunnanjohtaja. Johtoryhmä kokoontui epäsäännöllisesti. Kertomusvuoden aikana on kaikki kunnan toimintaan keskeisesti liittyvät asiat käsitelty myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulmasta.

Sisäisessä valvonnassa on arvioitu eri toimenpiteitä sekä rakennuksiin ja laitteisiin liittyviä toiminnallisia, taloudellisia ja vahinkoriskejä. Keskeisenä periaatteena on ollut ennakointi ja sen mukainen varautuminen erilaisiin tilanteisiin ongelmien havaitsemiseksi ja ehkäisemiseksi riittävän ajoissa.

Sisäinen valvonta on perustunut pienen kunnan käytettävissä olevien resurssien mukaiseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Erillistä sisäisen valvonnan kokonaisdokumentaatiota ei ole ollut käytössä vaikkakin tarkoitus oli aloittaa tekemään dokumentaatiota vuonna 2022.

Sisäisen valvonnan kehittämiseksi edelleen on tarkoituksenmukaista ottaa huomioon seuraavat näkökulmat:

Johtamisen ja hallinnon järjestäminen. Sisäisessä valvonnassa huomioidaan johtamis- ja hallintojärjestelmä sekä hyvä hallintotapa, hallitus-, lautakunta- ja johtoryhmätyöskentely, organisaatorakenne, vastuiden ja (raportointi) velvollisuuksien jakaminen, henkilöstö ja sen osaamisen kehittäminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Vaikuttavuus, laatu, häiriöttömyys, taloudellisuus, kehittämistoiminta, henkilöstön riittävyys, jaksaminen ja osaamisen kehittyminen.

Riskienarviointi ja -hallinta. Riskien tunnistaminen, arviointi, hallintakeinojen määrittely ja raportointi.

Kontrollitoimenpiteet. Toiminnan seuranta ja arviointi, raportointimenettelyt, tehtävien eriyttämiset, käyttöoikeushallinta, täsmäytykset, tietoturva ja mahdollinen kulunvalvonta.

Informaatio ja tiedonkulku. Henkilöstöllä on käytettävissä oikea tieto, oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa.

Seuranta. Jatkuva seuranta toiminnan yhteydessä ja riskien perusteella tarvittavat erillisarvioinnit.

Dokumentaatio. Sisäiselle valvonnalle tulee rakentaa oma dokumentaatio vuoden 2023 aikana

Henkilöstötilinpäätös 31.12.2022

Henkilöstön määrä palvelusuhteittain kertomusvuoden aikana

Hallintokunta / toiminto	Vakinaiset	Määräaikaiset / sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Yleishallinto	1,5	1		2,5
Perusturvatoimi	24	10		34
Opetus- ja kulttuuritoimi	10	2		12
Tekninen toimi	9,5	1	2	12,5
Yhteensä	43	16	1	59

Eläkkeelle siirtyminen

Vuonna 2022 eläkkeelle ei siirtynyt henkilöstöä ja vuoteen 2025 mennessä vakinaista henkilöstöä siirtyy eläkkeelle taulukossa esitetyn arvion mukaisesti:

Vuodet	2023	2024	2025
Henkilöitä	1	1	0

Sairauspoissaolot

Sairauspäivien määrä v. 2022 työpäivinä ja kalenteripäivinä

Hallintokunta / toiminto	Yhteensä tpv (2021)	Yhteensä kpv (2021)
Yleishallinto	xx (33)	xx (45)
Perusturvatoimi	xxx (272)	xxx (363)
Opetus- ja kulttuuritoimi	xx (33)	xx (37)
Tekninen toimi	xx (162)	xx (219)
Yhteensä päiviä	xxx (500)	xxx (664)

Kunnan henkilöstö 2022

Keskusvirasto

Kunnanjohtaja Tuomo Kärnä
Toimistosihteerit (50%)

Tekninen toimisto

Rakennustarkastaja Risto Salonen
Ympäristötarkastaja Marika Masalin-Weijo
Toimistosihteerit (50%)
Siivooja
Siivooja-ruuanjakaja
Kiinteistöhoitaja 2 kpl

Ruokahuolto

Ravitsemisvastaava
Keittäjiä 2 kpl

Perusturva

Tuuliharjun johtava sairaanhoitaja
Kotihoidon johtava hoitaja
Sairanhoitaja
Lähihoitajia 14 kpl
Osastoapulaisia 2 kpl

Luhangan koulu

Sivistysjohtaja Tiina Koivuniemi 1.8.2022 alkaen
Luokanopettajia 2 kpl
Päätoiminen tuntiopettaja (luokanopetus, määräaikainen)
Päätoiminen tuntiopettaja (englanti)
Päätoiminen tuntiopettaja (erityisopetus)
Esikoulunopettaja/luokanopettaja
Koulunkäynninohjaaja (vakituinen)
Koulunkäynninohjaaja (määräaikainen)

Kirjasto

Kirjastonhoitaja

Varhaiskasvatus

Perhepäivähoitaja
Lastenhoitajia 2 kpl

Tuloslaskelma

LUHANGAN KUNTA

TUOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot		
Liiketoiminnan myyntituotot	147 872,56	160 301,14
Täydet valtiolta saadut korvauk	0,00	0,00
Korvaukset kunnilta ja kuntayht	99 645,20	126 970,57
Muut suoritteiden myyntituotot	126 296,18	72 862,88
Myyntituotot	373 813,94	360 134,59
Maksutuotot		
Terveystuotot	0,00	0,00
Sosiaalitoimen maksut	230 310,85	228 554,26
Opetus- ja kulttuuritoimen maks	7 822,00	8 550,00
Yhdyskuntapalvelujen maksut	32 040,92	54 768,03
Muut palvelumaksut	0,00	0,00
Maksutuotot	270 173,77	291 872,29
Tuet ja avustukset	103 346,34	54 711,95
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	247 305,03	224 666,28
Muut toimintatuotot	382,40	940,93
Muut toimintatuotot	247 687,43	225 607,21
TOIMINTATUOTOT	995 021,48	932 326,04
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Maksetut palkat ja palkkiot	-1 872 804,79	-1 718 448,64
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-14 675,75	-21 193,84
Henkilöstökorvaukset, henk.kor	32 203,03	13 861,95
Palkat ja palkkiot	-1 855 277,51	-1 725 780,53
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-428 055,57	-412 370,95
Muut henkilösivukulut	-52 987,88	-54 688,99
Henkilösivukulut	-481 043,45	-467 059,94
Henkilöstökulut	-2 336 320,96	-2 192 840,47
Palvelujen ostot		
Asiakas palvelujen ostot	-2 335 589,39	-2 394 642,14
Muiden palvelujen ostot	-938 968,89	-855 720,97
Palvelujen ostot	-3 274 558,28	-3 250 363,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-536 316,82	-407 091,38
Varaston muutos	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-536 316,82	-407 091,38
Avustukset		

Avustukset kotitalouksille	-81 147,98	-100 956,77
Avustukset yhteisöille	-116 770,29	-118 984,36
Avustukset	-197 918,27	-219 941,13

LUHANGAN KUNTA

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Muut toimintakulut		
Vuokrat	-69 156,74	-105 540,05
Muut toimintakulut	-4 317,56	-872,76
Muut toimintakulut	-73 474,30	-106 412,81
TOIMINTAKULUT	-6 418 588,63	-6 176 648,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 423 567,15	-5 244 322,86
Verotulot	3 138 592,55	3 110 017,54
Valtionosuudet	2 511 649,00	2 638 527,00
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	33,19	3 757,58
Muut rahoitustuotot	33 843,60	31 051,10
Korkokulut	-24 685,08	-20 627,39
Muut rahoituskulut	-1 290,04	-1 631,71
Rahoitustuotot- ja kulut	7 901,67	12 549,58
VUOSIKATE	234 576,07	516 771,26
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-213 631,36	-221 792,88
Poistot ja arvonalentumiset	-213 631,36	-221 792,88
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	32 717,15	5 843,82
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset erät	32 717,15	5 843,82
TILIKAUDEN TULOS	53 661,86	300 822,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	53 661,86	300 822,20

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut	15,50 %	15,09 %
Vuosikate/poistot	110 %	233 %
Vuosikate, euroa/asukas	338,49	735,09
Asukasmäärä	693	703

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	803 387,80	804 627,80
Rakennukset	2 816 636,51	2 964 372,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	362 514,53	407 509,89
Koneet ja kalusto	12 440,60	21 350,12
Muut aineelliset hyödykkeet	252,28	252,28
Aineelliset hyödykkeet	3 995 231,72	4 198 113,08
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 182 871,05	1 182 871,05
Kuntayhtymäosuudet	183 383,20	183 383,20
Asunto-osakkeet	0,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	346 737,63	346 773,17
Osakkeet ja osuudet	1 712 991,88	1 713 027,42
Muut lainasaamiset	203 439,51	169 939,51
Muut saamiset	66 535,21	66 535,21
Sijoitukset	1 982 966,60	1 949 502,14
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 978 198,32	6 147 615,22
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	111,37
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	29 737,73	30 025,63
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	29 737,73	30 137,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	32 797,35	32 809,58
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	131 402,84	135 436,52
Muut saamiset	9 328,81	24 888,06
Siirtosaamiset	-3 226,93	93 499,76
Lyhytaikaiset saamiset	137 504,72	253 824,34
Saamiset	137 504,72	253 824,34
Rahat ja pankkisaamiset	2 236 775,07	1 822 671,67
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 407 077,14	2 109 305,59
VASTAAVAA	8 415 013,19	8 287 057,81

TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMAPÄÄOMA		
Peruspääoma	1 966 119,55	1 966 119,55
Muut omat rahastot	123 892,74	123 892,74
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 624 336,89	2 323 514,69
Tilikauden yli/alijäämä	53 661,86	300 822,20
OMAPÄÄOMA	4 768 011,04	4 714 349,18
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	61 713,00	102 375,00
PAKOLLISET VARAUKSET	61 713,00	102 375,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	58 760,61	62 670,44
Muut toimeksiantojen pääomat	6 405,56	-1 927,55
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	65 166,17	60 742,89
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 290 945,00	2 494 087,00
Muut velat	16 500,00	16 500,00
Pitkäaikainen	2 307 445,00	2 510 587,00
Lyhytaikainen		
Lyhennysosuudet/kotim.rah.lait.	203 142,00	200 698,00
Ostovelat	470 614,29	317 264,93
Muut velat	112 860,27	35 357,86
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	5 364,65	1 112,20
Lomapalkkajaksotus	285 825,30	257 161,51
Valtionosuusennakot	0,00	9 949,00
Muut siirtovelat	134 871,44	77 460,24
Siirtovelat	426 061,39	345 682,95
Lyhytaikainen	1 212 677,95	899 003,74
VIERAS PÄÄOMA	3 520 122,95	3 409 590,74
VASTATTAVAA	8 415 013,16	8 287 057,81

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste	57 %	57 %
Lainakanta 31.12.2021	2 494 087,00	2 694 785,00
Lainat euroa per asukas	3 598,97	3 833,26
Lainasaamiset 31.12.2021	203 439,51	169 939,51
Asukasmäärä	693	703

Siirtosaamisten olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
<u>Lyhytaikaiset</u>	<u>KONSERNI</u>		<u>KUNTA</u>	
	2022	2021	2022	2021
Siirtyvät korot tytäryht.	-	-	-	-
Oppisopimuskorvaukset	550,00	-	550,00	-
Ympäristöterveydenhuolto	-	-	-	825,00
KSSHP:n 2021 tasauslasku nro. 470143	-	-	-	73 446,06
KELA, sairaspäivärahaetuuksien palautus	-	-	-3 776,93	-2 474,40
Tapaturmavakuutukset	-	20 288,36	-	20 288,36
Työttömyysvakuutukset	-	-	-	1 414,74
KSSHP korvaukset	2 096,15	5 941,45		
KSSHP muut	32 556,65	13 191,45		
KSSHP ennakot	6 387,46	6 800,40		
Pinteli, pääomitettu korko	-	21 820,07		
Konsernin muut	2 873,65	6 229,33		
LA siirtosaamiset yhteensä	44 463,91	74 271,06	-3 226,93	93 499,76
<u>Pitkäaikaiset</u>				
Pinteli, pääomitettu korko	21 820,07			
Keski-Suomen Liitto mr saamiset	3 962,59			
PA siirtosaamiset yhteensä	25 782,66	0,00	0,00	0,00

Kokonaistulot ja -menot

Ulkoinen

01.01.2021 - 31.12.2021

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
TULOSLASKELMA		
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	360.134,59	566.370,75
Maksutuotot	291.872,29	324.098,75
Tuet ja avustukset	54.711,95	19.873,72
Muut toimintatuotot	225.607,21	198.145,51
TOIMINTATUOTOT	932.326,04	1.108.488,73
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-2.192.840,47	-2.137.697,94
Palvelujen ostot	-3.250.363,11	-2.995.926,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-407.091,38	-398.062,97
Avustukset	-219.941,13	-198.288,58
Muut toimintakulut	-106.412,81	-111.153,53
TOIMINTAKULUT	-6.176.648,90	-5.841.129,94
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5.244.322,86	-4.732.641,21
Verotulot	3.110.017,54	2.650.561,22
Valtionosuudet	2.638.527,00	2.954.473,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3.757,58	3.757,58
Muut rahoitustuotot	31.051,10	34.785,97
Korkokulut	-20.627,39	-22.534,49
Muut rahoituskulut	-1.631,71	-1.812,08
Rahoitustuotot ja -kulut	12.549,58	14.196,98
VUOSIKATE	516.771,26	886.589,99
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-221.792,88	-232.778,29
Poistot ja arvonalentumiset	-221.792,88	-232.778,29
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	5.843,82	
Satunnaiset erät	5.843,82	
TILIKAUDEN TULOS	300.822,20	653.811,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	300.822,20	653.811,70

LUHANGAN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA

31.12.2022

31.12.2021

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA

VUOSIKATE	234 576,07		516 771,26	
SATUNNAISET ERÄT	32 717,15		5 843,82	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	<u>-65 587,39</u>	201 705,83	<u>94 901,64</u>	617 516,72

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

INVESTOINTIMENOT	-12 204,46		-47 367,55	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	0,00		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUSTULOT	<u>26 415,39</u>	14 210,93	<u>0,00</u>	-47 367,55

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

215 916,76

570 149,17

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-33 500,00		0,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	<u>0,00</u>	-33 500,00	<u>0,00</u>	0,00

LAINAKANNAN MUUTOKSET

PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		0,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-200 698,00	-200 698,00	<u>-200 698,00</u>	-200 698,00

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUT.	4 822,55		-44 966,78	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	12,23		0,00	
SAAMISTEN MUUTOS	116 319,62		180 712,37	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	311 230,21	432 384,61	<u>98 892,98</u>	234 638,57

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

198 186,61

33 940,57

RAHAVAROJEN MUUTOS

414 103,37

604 089,74

KASSAVARAT 31.12.2021	2 236 775,07		1 822 671,67	
KASSAVARAT 1.1.2021	<u>1 822 671,67</u>	414 103,40	<u>1 218 581,93</u>	604 089,74

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	1652,72 %	1303,67 %
Lainanhoitokate	1,43	3,00
Kassa riittävyys, pv	125	101
Asukasmäärä	693	703

LUHANGAN KUNTA

TOTEUMAVERTAILU

	TA 2022	KÄYTTÖ 01-12	KÄYTTÖ- %	NETTO	TP 2021
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Liiketoiminnan myyntituotot	155 000,00	147 872,56	95,4 %	7 127	160 301,14
Täydet valtiolta saadut korvaukset	0	0,00	0,0 %	0	0,00
Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöi	96 764	99 645,20	103,0 %	-2 881	126 970,57
Muut suoritteiden myyntituotot	100 000	126 296,18	126,3 %	-26 296	72 862,88
Myyntituotot	351 764	373 813,94	106,3 %	-22 050	360 134,59
Maksutuotot					
Yleishallinnon maksut	3100	0,00	0,0 %	3 100	0,00
Sosiaalitoimen maksut	257 000	230 310,85	89,6 %	26 689	228 554,26
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	8 100	7 822,00	96,6 %	278	8 550,00
Yhdyskuntapalvelujen maksut	25 600	32 040,92	125,2 %	-6 441	54 768,03
Muut palvelumaksut	6700	0,00	0,0 %	6 700	0,00
Maksutuotot	300 500	270 173,77	89,9 %	30 326	291 872,29
Tuet ja avustukset	16 450	103 346,34	628,2 %	-86 896	54 711,95
Muut toimintatuotot					
Vuokratuotot	296 180	247 305,03	83,5 %	48 875	224 666,28
Muut toimintatuotot	400	382,40	95,6 %	18	940,93
Muut toimintatuotot	296 580	247 687,43	83,5 %	48 893	225 607,21
TOIMINTATUOTOT	965 294	995 021	103,1 %	-29 727	932 326
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot					
Maksetut palkat ja palkkiot	-1 808 779	-1 872 804,79	103,5 %	64 026	-1 718 448,64
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-2 000	-14 675,75	733,8 %	12 676	-21 193,84
Henkilöstökorvaukset, henk.korjause	-7 000	32 203,03	-460,0 %	-39 203	13 861,95
Palkat ja palkkiot	-1 817 779	-1 855 278	102,1 %	37 499	-1 725 781
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-436 309	-428 055,57	98,1 %	-8 253	-412 370,95
Muut henkilösivukulut	-104 770	-52 987,88	50,6 %	-51 782	-54 688,99
Henkilösivukulut	-541 079	-481 043,45	88,9 %	-60 036	-467 059,94
Henkilöstökulut	-2 358 858	-2 336 320,96	99,0 %	-22 537	-2 192 840,47
Palvelujen ostot					
Asiakaspalvelujen ostot	-2 153 091	-2 335 589,39	108,5 %	182 498	-2 394 642,14
Muiden palvelujen ostot	-770 470	-938 968,89	121,9 %	168 499	-855 721,00
Palvelujen ostot	-2 923 561	-3 274 558,28	112,0 %	350 997	-3 250 363,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-435 995	-536 316,82	123,0 %	100 322	-407 091,38
Varastojen lisäys/vähennys	0	0,00	0,0 %	0	0,00

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-435 995	-536 316,82	123,0 %	100 322	-407 091,38
Avustukset					
Avustukset kotitalouksille	-109 000	-81 147,98	74,4 %	-27 852	-100 956,77
Avustukset yhteisöille	-97 300	-116 770,29	120,0 %	19 470	-118 984,36
Avustukset	-206 300	-197 918,27	95,9 %	-8 382	-219 941,13
Muut toimintakulut					
Vuokrat	-76 100	-69 156,74	90,9 %	-6 943	-105 540,05
Muut toimintakulut	-500	-4 317,56	863,5 %	3 818	-872,76
Muut toimintakulut	-76 600	-73 474,30	95,9 %	-3 126	-106 412,81
TOIMINTAKULUT	-6 001 314	-6 418 588,63	107,0 %	417 275	-6 176 648,93
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 036 020	-5 423 567,15	107,7 %	387 547	-5 244 322,89
Verotulot	2 720 000	3 138 592,55	115,4 %	-418 593	3 110 017,54
Valtionosuudet	2 499 527	2 511 649,00	100,5 %	-12 122	2 638 527,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	33,19	-100,0 %	-33	3 757,58
Muut rahoitustuotot	26 300	33 843,60	128,7 %	-7 544	31 051,10
Korkokulut	-20 000	-24 685,07	123,4 %	4 685	-20 627,39
Muut rahoituskulut	-1 150	-1 290,04	112,2 %	140	-1 631,71
Rahoitustuotot ja -kulut	5 150	7 901,68	153,4 %	-2 752	12 549,58
VUOSIKATE	188 657	234 576,08	124,3 %	-45 919	516 771,23
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-225 300	-213 631,36	94,8 %	-11 669	-221 792,88
Poistot ja arvonalentumiset	-225 300	-213 631,36	94,8 %	-11 669	-221 792,88
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0	32 717,15	-100,0 %	-32 717	5 843,82
Satunnaiset kulut	0	0,00	0,0 %	0	0,00
Satunnaiset erät	0	32 717,15	-100,0 %	-32 717	5 843,82
TILIKAUDEN TULOS	-36 643	53 661,87	-146,4 %	-90 305	300 822,17
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36 643	53 662	-146,4 %	-90 305	300 822

Luhangan kunta 1.1.-31.12.2022

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot (LTT1)	2022	2021	
Yleishallinto	115 468,59	105 032,63	*
Sosiaali- ja terveystoimi	314 243,81	255 340,13	**
Opetus- ja kulttuuritoimi	10 495,70	9 015,05	
Yhdyskuntapalvelut	193 468,30	195 133,63	****
Liiketoiminta			****
Liikevaihto	147 892,56	160 301,14	*
Muut vars.toiminnan tuotot	213 452,52	207 503,46	****
yhteensä	995 021,48	932 326,04	**

Verotulojen erittely (LTT2)	2022	2021
Kunnallisverotulo	2 034 847,47	2 006 215,33
Yhteisöveron tuotto	464 149,29	495 211,20
Kiinteistövero	639 769,53	608 591,01
yhteensä	3 138 766,29	3 110 017,54

Tuloveroprosentti /
verovuosi

2015: 19,0
 2016: 18,5
 2017: 18,5
 2018: 18,5
 2019: 18,5
 2020: 18,5
 2021: 18,5
 2022: 18,5

Valtionosuuksien erittely
(LTT3)

Valtionosuudet	2 194 605,00	2 371 539,00
Veromenetysten komensaatio	499 405,00	441 741,00
Opetus-kult.toimen v.osuus	-182 361,00	-174 753,00
yhteensä	2 511 649,00	2 638 527,00

Satunnaiset tuotot ja kulut
(LTT4)

Pysyvien vastaavien myyntivoitto	24 925,39	
Satunnaiset tuotot	7 791,76	5 843,82
Satunnaiset tuotot yhteensä	32 717,15	5 843,82
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (LTT5)

Osinkotuotot saman konsernin yhteisöiltä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	28 753,11	27 419,55
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	880,58
Yhteensä	28 753,11	28 300,13

* yleishallinnon omat tuotot + kotikuntakorvaukset, jotka oli kirjattu kunnan alle

** Yhdyskuntatoimen alta siirretty sosiaalitoimen maksut + työllistämistuet

****Näistä vähennetty rakennuslautakunnan myynti- ja vuokratuotot (ks. Alempaa)

***** Rakennuslautakunnan liiketoiminnan myyntituotot

***** Rakennuslautakunnan vuokratuotot

LUHANGAN KUNTA

	v.2022	v. 2021	v.2020	v.2019	v.2018
Asiakaspalveluiden ostot, ulkoiset	2 335 589,39	2 394 642,14	2 144 140,36	2 456 584,15	2 234 226,01
Muiden palveluiden ostot, ulkoiset	938 968,89	855 720,97	851 786,56	796 618,58	750 571,42
Yhteensä	3 274 558,28	3 250 363,11	2 995 926,92	3 253 202,73	2 984 797,43

LUHANGAN KUNTA

	v.2022	v. 2021	v.2020	v.2019	v.2018
Asiakaspalveluiden ostot, ulk-sis	2 335 589,39	2 394 642,14	2 144 140,36	2 456 584,15	2 234 226,01
Muiden palveluiden ostot, ulk-sis	1 035 794,20	947 022,78	851 786,56	951 417,39	921 788,50
Yhteensä	3 371 383,59	3 341 664,92	2 995 926,92	3 408 001,54	3 156 014,51

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2022

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset**Aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet**

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Rakenteet ja laitteet
Hankintameno 1.1.2022	804 627,80	2 964 372,99	407 509,89
Lisäykset	0,00	0,00	11 990,00
Vähennykset	-1 240,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	803 387,80	2 964 372,99	419 499,89
Poistot	0,00	-147 736,48	-56 985,36
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	803 387,80	2 816 636,51	362 514,53

	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno 1.1.2022	21 350,12	252,28
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	21 350,12	252,28
Poistot	-8 909,52	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	12 440,60	252,28

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet
Hankintameno 1.1.2022	1 182 871,05	183 383,20	345 053,62
Lisäykset	0,00	0,00	1 719,55
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	1 182 871,05	183 383,20	346 773,17

Lainasaamiset Muut sijoitukset

Hankintameno 1.1.2022	143 939,51	66 535,21
Lisäykset	26 000,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	169 939,51	66 535,21

Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		tilikauden tuloksesta
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt					
As Oy Luhangan Kilpala	Luhanka	100 %	180 186,19	3 588,91	10,03
As Oy Luhangan Pinteli	Luhanka	100 %	548 749,13	40 832,23	- 2 854,30
As Oy Luhangan Luhangansato	Luhanka	78,65 %	214 458,30	28 144,89	602,95
As Oy Tammijärven Tienristi	Luhanka	61,73 %	133 621,79	1 235,45	2 170,77
Luhangan Vesihuolto Oy	Luhanka	100 %	286 673,17	209 543,36	- 35 818,89
Yhteensä			1 363 688,58	283 344,84	- 35 889,44

Kuntayhtymäosuudet

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	Jyväskylä	0,36 %	172 643,38	2 092 912,33	144 162,09
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	Jyväskylä	0,2147 %	220 264,41	78 016,94	- 3 882,75
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	0,219 %	1 231,81	3 982,57	81,45
Yhteensä			394 139,60	2 174 911,84	140 360,79

Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt

As Oy Metsurinpolkka	Luhanka	34,10 %	50 935,42	342,20	144,75
Yhteensä			50 935,42	342,20	144,75

Saamisten erittely (LTT7)

	2022		2021	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	17 173,35	0,00	19 793,89
Lainasaamiset	183 439,51	0,00	169 939,51	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	183 439,51	17 173,35	169 939,51	19 793,89
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset		0,00 1 017,16	0,00	475,00
Siirtosaamiset		0,00 0,00	0,00	75 580,21
Yhteensä		0,00 1 017,16	0,00	76 055,21

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2022

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	1 966 119,55	1 966 119,55
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	1 966 119,55	1 966 119,55
Muut omat rahastot		
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	123 892,74	123 892,74
Siirrot rahastoon	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	123 892,74	123 892,74
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 624 336,89	2 323 514,69
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	2 624 336,89	2 323 514,69
Tilikauden ylijäämä	53 661,86	300 822,20
Pääomat yhteensä	4 768 011,04	4 714 349,18

Pakollisten varausten erittely (LTT8)

	2022	2021
Muut pakolliset varaukset	61 713,00	102 375,00
Yhteensä	61 713,00	102 375,00

Tilikauden 2022 kuluksi asiakaspalvelujen ostoihin ja pakollisten varausten lisäykseksi on kirjattu KSSHP:n alijäämän kattamisvaraus

Pitkäaikaisen vieraan pääoman muutokset (LTT9)

	2022	2021
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta		
Pääoma 1.1.	2 494 087,00	2 494 087,00
Vähennykset	-203 142,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Pääoma 31.12	2 290 945,00	2 494 087,00
Muut pitkäaikaiset velat		
Pääoma 1.1.	16 500,00	16 500,00
Vähennykset	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Pääoma 31.12	16 500,00	16 500,00
Yhteensä	2 307 445,00	2 510 587,00
Seuraavan tilikauden lyhennykset	203 142,00	200 698,00
Yli 5-vuoden kuluttua erääntyvät velat	1 710 573,00	1 965 305,00

Vieraan pääoman erittely (LTT10)

	2022		2021	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Ostovelat	0,00	6 841,15	0,00	6 841,15
Yhteensä	0,00	6 841,15	0,00	6 841,15
Velat kuntayhtymiltä				
Ostovelat	0,00	92 541,49	0,00	92 541,49
Yhteensä	0,00	92 541,49	0,00	92 541,49

Sekkilimiitti

	2022	2021
OP luotollinen sekkilimiitti	100 000,00	100 000,00
Luotollisesta sekkilimiitistä käytössä vuonna 2022	0,00 €.	

Siirtovelkojen erittely

	2022	2021
Siirtyvät korot	5 364,65	1 112,20
Lomapalkkavelka	273 183,38	257 161,51
Siirtyvät palkat/ HYVAKS alue	12 641,92	
Henkilösivukulujen jaksotukset	18 180,56	34 497,53
Muut siirtovelat	115 559,09	49 948,76
Vuokratakuut	1 131,79	2 962,95
Yhteensä	426 061,39	345 682,95

LUHANGAN KUNTA 1.1.-31.12.2022

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset (LTT11)

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset muiden puolesta				
Osuus KSSHP:n takauksista	0,00	0,00	6 501,11	10 191,45
Yhteensä	0,00	0,00	6 501,11	10 191,45

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (LTT12)

	Kunta	
	2022	2021
Kuntien takauskeskus, osuus takauskeskuksen rahastosta	3 078,00	3 237,00
Kuntien takauskeskus, osuus takausvastuusta	5 322 145,00	4 942 083,00
Yhteensä	5 325 223,00	4 945 320,00

Vuokravastuut (LTT13)

	Kunta		Konserni	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä		28 420	1 862	19 476
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		12 054	1 862	2 139
siitä sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0	0	0	0

Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Huollettavien / Itsenäistymisvarat varat

31.12.2022/ 6 314,25€

Luhangan kunta 1.1.-31.12.2022

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.	2022	2021
Yleishallinto	2,5	2,5
Perusturvatoimi	34	34
Tekninen toimi	12,5	12,5
Opetus- ja kulttuuritoimi	12	12
Yhteensä	61	61

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut (LTT14)

	2022	2021
Keskustapuolue, Luhangan kunnallisj.	1 450,00	120,00
Luhangan Kokoomus ry	907,70	100,00
Yhteensä	2 357,70	220,00

Tilintarkastajien palkkiot 2021 (LTT15)

	2022	2021
Mikkelin Tilintarkastus Oy	3 906,00	1 612,00

Konsernituloslaskelma

LUHANGAN KUNTA

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	3 233 217,31	2 722 899,50
Toimintakulut	-8 307 498,33	-7 919 402,77
TOIMINTAKATE	-5 074 281,02	-5 196 503,27
Verotulot	3 135 153,23	3 106 645,18
Valtionosuudet	2 511 649,00	2 638 527,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4 738,13	2 239,65
Muut rahoitustuotot	5 404,72	10 320,07
Korkokulut	-43 891,75	-32 833,30
Muut rahoituskulut	-3 869,02	-1 853,97
VUOSIKATE	534 903,29	526 541,36
Suunnitelman mukaiset poistot	-410 690,17	-375 082,75
Satunnaiset erät	64 470,90	41 843,82
TILIKAUDEN TULOS	188 684,02	193 302,43
Tilinpäätössiirrot	103,14	-4 539,19
Tilikauden verot	0,00	1 400,00
Vähemmistöosuudet	18 079,38	8 700,74
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	206 866,54	198 863,98

Satunnaiset tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaiset tuottojen ja kulujen erittely	KONSERNI		KUNTA	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot				
K-S Verkkoholding Oy *	5 843,82		5 843,82	0,00
Sydänkeskuksen myynti **	36 000,00	0,00		
Satunnaiset kulut				
-	-	-	-	-

* Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n saneerausvelkojen takaisinmaksu kunnalle.

** KSSHP:n Sydänkeskuksen myynti TAYS:n sydänkeskukselle.

Konsernin rahoituslaskelma

LUHANGAN KUNTA KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	31.12.2022		31.12.2021	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	534 903,29		526 541,36	
SATUNNAISET ERÄT	64 470,90		41 843,82	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-16 473,84	582 900,35	31 599,97	599 985,15
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-88 159,01		-187 327,32	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN	2 154,06		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUSTULOT	35 606,82	-50 398,13	169 098,26	-18 229,06
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		532 502,22	581 756,09	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3 962,59		0,00	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	-3 962,59	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	-81 711,42		261 440,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-292 832,56		-294 487,30	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	23 748,44	-350 795,54	-201 600,00	-234 647,30
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		41 195,68	0,00	
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUT.	8 834,07		-44 952,06	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	2 349,80		1 135,25	
SAAMISTEN MUUTOS	-202 367,22		157 073,29	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	327 059,57	135 876,22	54 303,84	167 560,32
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-177 686,23	-67 086,98	
RAHAVAROJEN MUUTOS		354 815,99	514 669,11	
KASSAVARAT 31.12.2022	2 489 456,97		2 134 640,98	
KASSAVARAT 1.1.2022	2 134 640,98	354 815,99	1 619 971,87	514 669,11
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Investointien tulorahoitus, %	592,28 %		281,08 %	
Lainanhoitokate	1,46		2,62	
Kassa riittävyys, pv	104		91	
Asukasmäärä	693		703	

Konsernitase

LUHANGAN KUNTA

KONSERNITASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	165 902,69	197 362,80
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	948 548,90	947 530,58
Rakennukset	4 521 569,38	4 677 617,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	875 732,97	936 315,22
Koneet ja kalusto	90 205,77	125 199,46
Muut aineelliset hyödykkeet	5 628,92	5 628,92
Keskeneräiset hankinnat	4 610,10	11 524,72
Aineelliset hyödykkeet	6 446 296,04	6 703 816,37
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	71 053,55	71 053,55
Muut osakkeet ja osuudet	393 675,93	392 652,27
Muut saamiset	92 545,97	66 799,86
Sijoitukset	557 275,45	530 505,68
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 169 474,18	7 431 684,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	46 178,43	48 629,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	54 529,60	56 879,40
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	25 782,66	21 820,07
Lyhytaikaiset saamiset	584 187,57	385 782,94
Saamiset	609 970,23	407 603,01
Rahoitusarvopaperit	1 001,97	36 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 488 455,00	2 098 640,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 153 956,80	2 599 123,39
VASTAAVAA	10 369 609,41	10 079 437,37

LUHANGAN KUNTA

KONSERNITASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 966 131,46	1 966 121,60
Muut omat rahastot	627 151,42	585 965,60
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 552 180,29	1 377 056,79
Tilikauden yli/alijäämä	206 866,54	198 863,98
OMA PÄÄOMA	4 352 329,71	4 128 007,97
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	749,53	16 685,78
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	68 282,73	58 834,17
PAKOLLISET VARAUKSET	68 282,73	58 834,17
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	85 784,50	79 401,13
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 390 046,09	4 674 899,51
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0,00	0,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	89 690,56	65 942,12
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 382 726,29	1 055 666,72
VIERAS PÄÄOMA	5 862 462,94	5 796 508,35
VASTATTAVAA	10 369 609,41	10 079 437,40

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste	42 %	41 %
Lainat ja vuokravastuut % käyttötuloista	66,20 %	68,64 %
Lainakanta 31.12.2022	4 479 736,65	4 740 841,63
Lainat euroa per asukas	6 464,27	6 743,73
Asukasmäärä	693	703

Luhangan kunta 1.1.-31.12.2022

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

kvalt 19.12.1996 § 59

Aineettomat hyödykkeet	Poistomenetelmä	Poisto
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset mernot		
Perustamis- ja järjestelymenot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelma		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Substanssipoisto	
Maa- ja vesialueet	Ei poistoja	

Luhangan kunta 1.1.2022 – 31.12.2022

Luettelo käytetyistä tilikirjoista 2022

Päiväkirja Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä
Pääkirja Ajettu Pro Economica -kirjanpitojärjestelmästä ja arkistoitu sähköisenä

Kirjanpito		Käytetyt tositenumerot		
Muistiot	002	002001	-	2214
Ostoreskontra/maksatus	101	011001	-	11246
Myyntireskontra/viitesuoritukset	151	015001	-	15420
Tilietositteet	201	025001	-	25275
Palkkakirjanpito				
Palkat	301	030001	-	30025
Ostoreskontra				
Kierrätettävät laskut	470	470001	-	472378
Myyntireskontra				
Yleishallinnon laskutus	601	610001	-	610006
Vanhainkoti	630	630000	-	630133
Päivähoito	631	631000	-	631056
Kotihoito	632	632000	-	632474
Ruokahuolto	633	633000	-	633126
Sosiaalitoimen laskutus	639	639000	-	639212
Sivistystoimen laskutus	640	640000	-	640179
Jätehuolto vak.as./loma	652	670001	-	670001
Teknisen laskutus	659	680001	-	680126
Jätelaskutus/vak.as.	660	690001	-	690317
Jätelaskutus/loma-asukkaat	661	700001	-	700862
Vuokrat	671	720001	-	720234
Vuokrat vanhustentalot	673	730001	-	730173
Vuokralaskutus, tukiasunnot	674	740001	-	740094
Vuokrat muut tilat	675	750001	-	750090

Luhangan kunta 1.1.-31.12.2022

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettyinä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilikauden 2022 kuluksi on kirjattu asiakaspalvelujen ostoihin ja pakollisten varausten lisäykseksi KSSHP:n alijäämän kattamisvaraus

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty.

Konsernitilinpäätökset laatimisperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet:

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu sekä kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset saamiset ja velat on eliminoitu prosenttiosuuksien mukaisesti.

Keskinäisen omistuksen eliminointi:

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet:

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu:

Asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi.

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty kunnanhallituksen kokouksessa 31.3.2023, §

Hilkka Weijo
puheenjohtaja

Pirkko Vilkman
varapuheenjohtaja

Martti Viinikainen

Marja-Leena Nurminen

Antti Aro

Antti Huttunen

Aki Virtaniemi

Tuomo Kärnä
kunnanjohtaja

Tarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus

Luhangassa _____ / _____ 2023

Mika Mikkonen, tilintarkastaja JHTT, HTM